

**ZBIÓR STOSOWANYCH
ROZWIĄZAŃ W ZAKRESIE
GOSPODARKI ODPADAMI
NA TERENIE LUBELSKIEGO
OBSZARU METROPOLITALNEGO**

LUBLIN 2021

Opracowało Biuro ZIT

I. Wstęp:

Odpady i ich właściwe zagospodarowanie to obecnie jedno z największych wyzwań, z jakimi zmagają się gminy. Duży wpływ ma na to m.in. ilość wytwarzanych odpadów i duże koszty odbioru i wywozu.

Dokument ten ma na celu zebranie informacji o wdrożonych skutecznych rozwiązaniach w zakresie gospodarki odpadami w jst Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego. Są w nim zebrane odpowiedzi udzielone przez Partnerów LOM na następujące pytania:

1. Jaką gmina wdrożyła innowacyjne/skuteczne metody informowania i edukowania mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, obiegu zamkniętego itp.?
2. Czy gmina korzystała ze środków zewnętrznych na realizację zadań dotyczących selektywnej zbiórki odpadów bądź akcji edukacyjno – informacyjnych? Jeśli tak, to jakich zadań, z jakich źródeł finansowanych ?
3. Czy gmina uczestniczyła w projektach współpracy z innymi samorządami bądź instytucjami w zakresie gospodarki odpadami (projekty na poziomie krajowym bądź z udziałem partnerów zagranicznych)? Jeśli tak, to jakich (krótki opis), z jakich źródeł finansowanych ?
4. Czy gmina prowadzi selektywną zbiórkę odpadów poza frakcjami wymienionymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska ? Jeśli tak, w jaki sposób ta zbiórka jest realizowana (punkty mobilne, stacjonarne, specjalne pojemniki itp.) ?
5. Czy gmina wdrożyła innowacyjne projekty związane z monitorowaniem jakości usług odbioru i zagospodarowania odpadów ? Jeśli tak, to jakie narzędzia informatyczne są wykorzystywane ?
6. Czy gmina współpracuje ze szkołami, przedszkolami, organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji dot. gospodarki odpadami ? Jeśli tak, to jakie projekty są realizowane?
7. Czy gmina współpracuje z innymi gminami z LOM w ramach zadań dot. gospodarki odpadami ? Jeśli tak, jakie to gminy i czego dotyczą projekty?
8. Jakie działania podejmuje gmina w celu „uszczelnienia systemu gospodarki odpadami” tj. pozyskania brakujących deklaracji i weryfikacji już złożonych deklaracji?
9. Czy gmina widzi potrzebę współpracy z innymi samorządami z LOM w ramach gospodarki odpadami ? Jeśli tak, to w jakich obszarach ?

W celu uniknięcia ewentualnych nieścisłości pomiędzy treścią otrzymaną od JST LOM, a informacjami zawartymi w tabeli, odpowiedzi na powyższe pytania zostały umieszczone w dokumencie w wersji oryginalnej.

II. Zestawienie odpowiedzi ankietowych

1. Jakiej gmina wdrożyła innowacyjne/skuteczne metody informowania i edukowania mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, obiegu zamkniętego itp.?

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	<p>Wdrażając nowy system selektywnej zbiórki odpadów w 2018 roku, w celu dotarcia z edukacją do jak największej liczby mieszkańców wykorzystano wszystkie dostępne kanały komunikacji oraz zastosowano różnorodne formy przekazu. Cała kampania edukacyjna była spójna jeśli chodzi o grafikę i kolorystycznie nawiązywała do wymaganych przepisami kolorów pojemników, w jakich powinny być gromadzone poszczególne frakcje odpadów tj. żółty, zielony, niebieski, brązowy.</p> <p>Przygotowując się do wdrożenia systemu selektywnej zbiórki w Lublinie:</p> <ul style="list-style-type: none">• umieszczono w przestrzeni miasta bilbordy zapowiadające zmianę systemu,• dystrybuowano do wszystkich mieszkańców ulotki,• spółdzielniom i wspólnotom mieszkaniowym przekazano plakaty do umieszczenia na klatkach schodowych,• w autobusach komunikacji miejskiej pojawiły się plakaty oraz komunikaty na monitorach LCD,• podejmowana była współpraca z lokalnymi dziennikami - artykuły publikowane są zarówno w wydaniach gazetowych jak i w serwisach internetowych,• powstał krótki film dotyczący zasad selektywnej zbiórki odpadów przeznaczony do emisji w Internecie i na monitorach LCD w komunikacji miejskiej,• administratorzy nieruchomości otrzymują materiały informacyjne w formie ulotek i plakatów oraz bezpłatnych ujednoliconych w całym mieście tabliczek na wiaty śmietnikowe,• przygotowano materiały informacyjne dla osób niewidzących i słabowidzących, które przekazano Polskiemu Związkowi Niewidomych, Fundacji Szansa dla Niewidomych a także uczelniom KUL, UMCS, Politechnice Lubelskiej i Uniwersytetowi Przyrodniczemu,• ulotki edukacyjne nt. selektywnej zbiórki odpadów przygotowano także w różnych wersjach językowych: angielska, ukraińska, niemiecka i francuska,• w dzielnicach Lublina prowadzone były tzw. EKO plenery - spotkania z mieszkańcami mające charakter informacyjno – edukacyjny. Podczas EKO plenerów i innych wydarzeń plenerowych edukacja dla dzieci prowadzona była poprzez

		<p>zabawę w strefie zabaw ekologicznych z wykorzystaniem gier o tematyce gospodarki odpadami: tematycznych magnetycznych puzzli, gry memory i wielkoformatowej gry planszowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • w ramach organizowanego co roku „Ekopikniku rodzinnego”, który odbywa się w czerwcu, organizowana jest cykliczna akcja „Sadzonki za oponki”, podczas której mieszkańcy za zużyte opony samochodowe otrzymują sadzonki roślin ozdobnych. • corocznie organizowany jest konkurs „EKO zbiórka”, polegający na zbieraniu plastikowych butelek i puszek aluminiowych do butelkomatów zlokalizowanych w centrum handlowym Leclerc. Po umieszczeniu odpadów w butelkوماتach otrzymuje się wydrukowany kupon potwierdzający ilość wrzuconych butelek i puszek. Zgromadzone kupony wraz z wypełnioną deklaracją uczestnicy dostarczają do siedziby Urzędu Miasta. Laureaci konkursu otrzymują nagrody w formie bonów towarowych. Partnerem konkursu jest Centrum Handlowe E. Leclerc, na terenie którego umieszczone są automaty do selektywnej zbiórki opakowań. <p>Z uwagi na potrzebę rozszerzenia działań edukacyjnych o zagadnienia związane z promocją idei ZERO WASTE, polegającej na minimalizowaniu ilości wytwarzanych w gospodarstwach domowych odpadów, w 2021 roku opracowano materiały informacyjne: broszurę, plakat, planszę do szkół, billboard</p>
2	Głusk	<p>Gmina informuje mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdawanie ulotek informacyjnych mieszkańcom; • zamieszczanie aktualnych informacji o zasadach segregacji odpadów na stronie internetowej Urzędu Gminy Głusk.
3	Jabłonna	<p>Gmina Jabłonna prowadzi na bieżąco kampanię informacyjną. Wydane zostały ulotki na temat selektywnej zbiórki śmieci. Informacje o zasadach selektywnej zbiórki drukowane są również w gminnej gazecie „Puls Gminy Jabłonna”. Na stronie gminy www.jablonna.lubelskie.pl utworzona została zakładka, w której zamieszczane są informacje na temat segregacji śmieci.</p>
4	Jastków	<p>Gmina nie wdrożyła takiego systemu. Informujemy mieszkańców o selektywnej zbiórce poprzez stronę internetową, facebooka, lokalną prasę, ulotki.</p>
5	Kamionka	<p>Gmina Kamionka informuje swoich mieszkańców o selektywnej zbiórce odpadów komunalnych, głównie poprzez rokrocznie dołączaną do</p>

		harmonogramu informacją o sposobie segregacji oraz poprzez ulotki i stronę internetową.
6	Konopnica	<p><u>2013 rok</u> – kampania edukacyjno-informacyjna dofinansowana z WFOŚiGW w Lublinie pn. „Twoje śmieci-wspólna sprawa” wydruk ulotek,</p> <p><u>2018 rok</u> - kampania informacyjna na temat prawidłowej segregacji odpadów – wydruk ulotek oraz wykonanie toreb wielokrotnego użytku promującego rezygnację z foliowych toreb na zakupy,</p> <p><u>2019 rok</u> – wydruk ulotek i materiałów informacyjnych o tematyce Jednolitego Systemu Segregacji Odpadów.</p> <p>Dodatkowo artykuły promujące segregację odpadów, harmonogramy zbiórki zamieszczane są w gminnym informatorze Echo Konopnicy. Ważne informacje dotyczące systemu gospodarowania odpadami udostępniane są na bieżąco na stronie internetowej urzędu w aktualnościach oraz w zakładce gospodarka odpadami oraz na gminnym funpageu. W kontaktach z mieszkańcami korzystamy także z systemu gminnych powiadomień SiSMS. Działania informacyjne są realizowane na bieżąco przez pracowników urzędu poprzez kontakt bezpośredni, telefonicznie oraz drogą mailową. Ważne ogłoszenia dotyczące np. obowiązku złożenia deklaracji na odpady, zmian w harmonogramie były głoszone w parafiach zlokalizowanych na terenie gminy.</p>
7	Lubartów	<p>Związek Komunalny Gmin Ziemi Lubartowskiej, do którego należą takie gminy jak: Gmina Miasto Lubartów, Gmina Lubartów, Gmina Serniki, Gmina Ostrówek, Gmina Ostrów Lubelski prowadzi edukację ekologiczną, która angażuje lokalną społeczność i prowadzi do poszerzania wiedzy z zakresu postępowania z odpadami w tym segregacji odpadów, m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akcje „Cebulki za odpady” 2. Lekcje edukacji ekologicznej 3. Warsztaty ekologiczne 4. Konkurs fotograficzny 5. Akcja „Sprzątanie świata” <p>W ramach edukacji ekologicznej Związek Komunalny Gmin Ziemi Lubartowskiej cyklicznie uczestniczy w dożynkach i innych imprezach gminnych podczas których prowadzona jest edukacja ekologiczna.</p>
8	Lubartów -m	<p>Związek Komunalny Gmin Ziemi Lubartowskiej, do którego należą takie gminy jak: Gmina Miasto Lubartów, Gmina Lubartów, Gmina Serniki, Gmina Ostrówek, Gmina Ostrów Lubelski prowadzi edukację</p>

		<p>ekologiczną, która angażuje lokalną społeczność i prowadzi do poszerzania wiedzy z zakresu postępowania z odpadami w tym segregacji odpadów, m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akcje „Cebulki za odpady” 2. Lekcje edukacji ekologicznej 3. Warsztaty ekologiczne 4. Konkurs fotograficzny 5. Akcja „Sprzątanie świata” <p>W ramach edukacji ekologicznej Związek Komunalny Gmin Ziemi Lubartowskiej cyklicznie uczestniczy w dożynkach i innych imprezach miejskich oraz gminnych podczas których prowadzona jest edukacja ekologiczna.</p>
9	Mełgiew	Gmina realizowała tradycyjne metody w zakresie informowania i edukowania mieszkańców, tj. ulotki informacyjne, informacja na stronie internetowej oraz profilach Gminy na portalach społecznościowych, działania edukacyjne w klasach I-III w ramach obowiązującej podstawy programowej
10	Nałęczów	W zakresie informowania i edukowania mieszkańców odnośnie selektywnej zbiórki odpadów oraz obiegu zamkniętego gmina stosuje standardowe metody informowania tj. przekazywanie broszur przy składaniu przez mieszkańców pierwszorazowych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami oraz umieszczanie na stronach internetowych gminy Nałęczów wytycznych co do sposobu segregacji poszczególnych rodzajów odpadów.
11	Niedzwica Duża	Ulotki informacyjne o zasadach segregacji odpadów wysyłane do wszystkich mieszkańców wraz z formularze wpłaty, artykuły w gminnym biuletynie informacyjnym dotyczące właściwej segregacji odpadów
12	Niemce	Gmina jest aktualnie na etapie opracowywania systemu elektronicznego ułatwiającego szybkie i efektywne docieranie do mieszkańców oraz edukowanie ich w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, a także umożliwiającego szybki kontakt z gminą oraz wykonawcą w sprawach związanych z gospodarowaniem odpadami lub dokonywania ewentualnych reklamacji.
13	Piaski	Akcje informacyjne realizowane poprzez ulotki i plakaty.
14	Spiczyn	W gminie organizowane są akcje promocyjne w formie konkursów dla uczniów. Lekcje edukacyjne. Informacje dotyczące odpowiedniej segregacji udostępniane są na stronie internetowej urzędu.

15	Strzyżewice	Informacje dotyczące selektywnej zbiórki odpadów oraz systemu gospodarki odpadami przekazywane są mieszkańcom gminy za pośrednictwem strony internetowej, a także gazety gminnej "KOMPRES". Ponadto każdego roku dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy Strzyżewice organizowana jest Gminna Olimpiada Ekologiczna. W podręczniku opracowanym w ramach olimpiady umieszczane są informacje dotyczące m.in. zasad gospodarowania odpadami, selektywnej zbiórki, ograniczania ilości powstających odpadów.
16	Świdnik	<ul style="list-style-type: none"> • Animacje i spektakle edukacyjne, • Targi Ekologiczne.
17	Wólka	Rozpowszechnianie ulotki informacyjnej (ulotki są przesyłane wraz z drukami informacyjnymi o zmianie stawki oraz są dostępne w biurze podawczym i na stronie internetowej www.wolka.pl)
18	Garbów	Gmina Garbów informuje i edukuje mieszkańców w w/w zakresie poprzez instrukcje zamieszczane na stronie internetowej oraz ulotki, artykuły w lokalnej gazecie „Głos Garbowa”
19	Wojciechów	W zakresie selektywnej zbiórki Gmina Wojciechów edukuje swoich mieszkańców poprzez dostarczenie ulotki informacyjnej jak prawidłowo segregować poprzez sołtysów podczas roznoszenia nakazów płatniczych na początku roku. Akcja ulotkowa była przeprowadzona w roku 2018 i 2020 oraz poprzez lekcje edukacyjne w szkołach podstawowych na terenie gminy.
20	Bełżyce	Gmina wdrożyła różne metody informowania mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, m.in.: pogadanki mieszkańców, ulotki informacyjne dotyczące zasad segregowania odpadów komunalnych, artykuły w lokalnej prasie, na stronie internetowej Gminy Bełżyce oraz w mediach społecznościowych
21	Łęczna	Gmina nie wdrażała innowacyjnych metod informowania, jednakże skuteczne i wystarczające metody informowania mieszkańców o potrzebie selektywnego zbierania odpadów gmina przekazuje za pośrednictwem wiadomości zamieszczanych na stronach internetowych Urzędu Miejskiego w Łęcznej oraz przedsiębiorstwa zajmującego się odbieraniem i zbieraniem oraz zagospodarowywaniem odpadów komunalnych
22	Bychawa	Zamieszczane były artykuły w gazecie lokalnej „Głos Ziemi Bychawskiej”. Były drukowane ulotki na temat gospodarowania odpadami u „źródła”, które następnie były dostarczane właścicielom nieruchomości na początku obowiązywania nowych umów na odbiór odpadów wraz z nowym harmonogramem odbioru.

		Przeprowadzona została akcja „Oddaj makulaturę, a dostaniesz drzewko” w trakcie, której zebrano 2,7 ton makulatury i rozdano 524 szt. drzewek. Koszt zakupy sadzonek 355,35 zł – środki własne gminy Koszt zagospodarowania makulatury – 2, 92 zł - środki własne gminy
--	--	---

Najpopularniejszym sposobem komunikowania się, informowania i edukowania mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów w jst LOM jest drukowanie i rozdawanie ulotek / broszur/plakatów oraz zamieszczanie informacji o zasadach segregacji odpadów na stronie internetowej. Miasto Lublin tego rodzaju materiały informacyjne przygotowuje również w formie obcojęzycznej raz przeznaczonej dla osób z niepełnosprawnościami (niewidomych lub niedowidzących).

Wiele gmin umieszcza również informacje w lokalnej prasie oraz prowadzi różnego rodzaju kampanie i akcje promocyjne (np., spektakle, ekopikniki).

Część gmin informuje swoich mieszkańców przy użyciu mediów społecznościowych (facebook).

Niektóre samorządy komunikują się ze swoimi mieszkańcami poprzez SMS lub telefonicznie.

Dobłą praktyką promowania i edukowania modelu segregowania odpadów jest organizowanie różnego rodzaju akcji zbierania odpadów np., opon, plastikowych butelek, makulatury, za dostarczenie których mieszkańcy otrzymują „nagrody”.

Najmniej konwencjonalną metodą komunikacji z mieszkańcami stosowana przez nieliczne jst. jest ogłaszanie informacji za pośrednictwem parafii.

Na dzień dzisiejszy tylko gmina Niemce zadeklarowała, że trwają prace nad opracowaniem systemu elektronicznego, ułatwiającego szybkie i efektywne docieranie do mieszkańców oraz edukowanie ich w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, a także umożliwiającego szybki kontakt z gminą oraz wykonawcą w sprawach związanych z gospodarowaniem odpadami lub dokonywania ewentualnych reklamacji.

2. Czy gmina korzystała ze środków zewnętrznych na realizację zadań dotyczących selektywnej zbiórki odpadów bądź akcji edukacyjno – informacyjnych? Jeśli tak, to jakich zadań, z jakich źródeł finansowanych ?

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	Realizacja kampanii informacyjno - edukacyjnej w zakresie selektywnej zbiórki odpadów odbywała się przy dofinansowaniu ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie w ramach „Programu edukacji ekologicznej dla mieszkańców Miasta Lublin na 2018 rok.” Wartość projektu wyniosła 156 023,30 z czego kwota dotacji wyniosła 71 599,60 przy środkach własnych Gminy Lublin w wysokości 84 424,70 zł. W ramach projektu przeprowadzona została kampania informacyjna na temat nowych zasad postępowania z odpadami komunalnymi, zrealizowano działania opisane w pytaniu 1.
2	Głusk	Nie
3	Jabłonna	W latach 2015-2019 Gmina Jabłonna otrzymywała dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej. W ramach działań realizowane było m.in. wydanie ulotek informacyjnych na temat segregacji śmieci.
4	Jastków	Gmina korzystała z zewnętrznych środków na zadania z zakresu selektywnej zbiórki odpadów tj. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie.
5	Kamionka	NIE
6	Konopnica	Tak, kampania edukacyjno-informacyjna dofinansowana z WFOŚiGW w Lublinie pn. „Twoje śmieci-wspólna sprawa”.
7	Lubartów	W 2018 roku Związek Komunalny Gmin Ziemi Lubartowskiej otrzymał dotację ze środków Wojewódzkiego funduszu Ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Lublinie na zadania z zakresu edukacji ekologicznej.
8	Lubartów -m	W 2018 roku Związek Komunalny Gmin Ziemi Lubartowskiej otrzymał dotację ze środków Wojewódzkiego funduszu Ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Lublinie na zadania z zakresu edukacji ekologicznej.
9	Melgiew	NIE
10	Nałęczów	W ubiegłym roku gmina Nałęczów otrzymała dotację z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska na odbiór i zagospodarowanie odpadów rolniczych tj. sznurków do owijania balotów, folii rolniczych itd.

11	Niedrzwica Duża	NIE
12	Niemce	NIE
13	Piaski	NIE
14	Spiczyn	NIE
15	Strzyżewice	NIE
16	Świdnik	NIE
17	Wólka	NIE - Akcjami edukacyjnymi zajmują się szkoły na terenie gminy Wólka. Akcje są głównie finansowane ze środków własnych.
18	Garbów	NIE
19	Wojciechów	<p>NIE</p> <p>Urząd Gminy nie korzystał ze środków zewnętrznych. Szkoły na terenie gminy rozpowszechniały zbiórkę selektywną poprzez następujące akcje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zbiórki elektrośmieci (maj 2017 r. , luty 2021 r – współpraca z firmą Greenoffice) – cel podniesienie świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży, oraz zwrócenie uwagi na prawidłowe zagospodarowanie odpadami. 2. Zbiórka zużytych baterii i akumulatorów – współpraca z firmą Reba od 2005 r. 3. Zbiórka korków plastikowych – akcje charytatywne oraz współpraca z Hospicjum Małego Księcia 4. Coroczny udział w akcji „ Sprzątanie świata”; sprzątanie śmieci w okolicach szkoły, przy rzece, sprzątanie lasu 5. Konkursy plastyczno- literackie z okazji Dnia Ziemi, Dnia drzewa 6. Kształtowanie postaw proekologicznych na lekcjach wychowawczych, poruszanie zagadnień nt. oszczędzania wody, energii, segregacji odpadów, rozwiązywanie quizów, tworzenie Kodeksu Młodego Ekologa 7. Pisanie i realizacja projektów ekologicznych organizowanych przez WFOŚiGW w Lublinie – „Bo Ziemia z nami kręci się”, „W zieleni szkoła rozkwita”, „Stąd jestem. Tu powrócę”, „Las z klasą”. W zadaniach projektowych uwzględniano sprzątanie lasu, rzeki, konkursy ekologiczne dla dzieci, propagowanie zdrowego odżywiania i zdrowego stylu życia, wycieczki przyrodoznawcze, segregowanie odpadów, likwidacja dzikich wysypisk śmieci 8. Szkoła Podstawowa w Palikijach była prekursorem inicjatywy segregowania odpadów na terenie gminy – nawiązanie

		<p>współpracy z firmą POLA – jedną z pierwszych sortowni – i wygranie konkursu „Dobre rady na odpady” (zbiórka makulatury). Śmietniki z niesegregowanymi odpadami zostały zastąpione kosztami do segregacji</p> <p>9. Coroczna zbiórka zużytych baterii w ramach „Zielonego Konkursu dla Szkół Lubelszczyzny” – wymiana baterii na papier ksero dla uczniów</p> <p>10. Sprzątanie rzeki Ciemięgi – połączone z obchodami Dnia Ziemi (we współpracy ze Stowarzyszeniem „U Źródeł Ciemięgi”. Sprzątanie terenu wokół szkoły)</p> <p>11. Wygrana Szkoły Podstawowe w Wojciechowie nagroda główna 35 000 zł w konkursie „25 na piątkę z plusem” organizowanym przez WFOŚiGW.</p>
20	Bełżyce	<p>Gmina w latach poprzednich korzystała ze środków zewnętrznych na realizację akcji edukacyjnych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie dla przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i średnich znajdujących się na terenie gminy Bełżyce. Przeprowadzono m.in. akcję sprzątania świata, konkursy dotyczące zasad segregacji odpadów, przygotowano broszury informacyjne dla mieszkańców oraz warsztaty ekologiczne.</p> <p>Ponadto Gmina Bełżyce otrzymała dofinansowanie z NFOŚi GW na przedsięwzięcie pn: „ Usuwanie odpadów z folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu Big Bag”</p>
21	Łączna	NIE
22	Bychawa	<p><u>Rok 2015</u></p> <p>Gminny Konkurs Ekologiczny „Ekologia nie jest mi obca” to zadanie składało się z dwóch części. Obejmowało zrealizowanie konkursu wiedzy o tematyce ekologicznej skierowanego do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum oraz przeprowadzenia terenowej edukacji ekologicznej, poprzez przejście uczestników konkursu ścieżką edukacyjną.</p> <p>Zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurs wiedzy ekologicznej „Ekologia na co dzień”. 2. Terenowa edukacja ekologiczna - polegała na wyprawie z przewodnikiem podczas, której przeprowadzona zostanie gra edukacyjna z wykorzystaniem Wystawy Przyrodniczej i ścieżki dydaktycznej w arboretum przy Ośrodku Edukacji Ekologicznej Nadleśnictwa w Janowie Lubelskim 3. Koszt 6100,00 zł środki własne gminy 3 050,00 zł i WFOŚiGW w Lublinie 3 050,00 zł <p><u>Rok 2016</u></p>

		<p>Gminny Konkurs Ekologiczny „Uroki przyrody” to zadanie składało się z trzech części. Obejmuje on zrealizowanie konkursu wiedzy o tematyce ekologicznej skierowanego do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum oraz przeprowadzenia terenowej edukacji ekologicznej (przejście uczestników konkursu ścieżką edukacyjną) oraz wydanie publikacji - ulotki podsumowującej przebieg konkursu w gminie wraz z informacjami na temat gospodarki odpadami komunalnymi.</p> <p>Zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurs wiedzy ekologicznej „Co ja wiem o ekologii i przyrodzie 2. Warsztaty w Polskim Parku Narodowym w ramach których uczestnicy zwiedzali z przewodnikiem ośrodka żółwia błotnego, Muzeum Poleskiego Parku Narodowego (Ośrodek Dytaktyczno-Muzealny), obejrzeli filmu przedstawiający Poleski Park Narodowy oraz przeszli ścieżką edukacyjną podczas, której przeprowadzone zostały zajęcia edukacyjne 3. Trzecie działanie obejmowało opracowanie i wydruk ulotki (4000 szt.). Ulotka składała się z dwóch części. Pierwsza część publikacji to dokumentacja merytoryczna i fotograficzna konkursów, druga dotyczyła segregacji odpadów komunalnych „u źródła” przez właścicieli nieruchomości. (100 uczestników). <p>Koszt 6 840,00 zł środki własne gminy 4 340,00 zł i WFOŚiGW w Lublinie 2 500,00 zł</p> <p><u>Rok 2017</u></p> <p>Gminny Konkurs Ekologiczny „Natura wokół nas” to zadanie składało się z trzech części. Obejmuje on zrealizowanie konkursu wiedzy o tematyce ekologicznej skierowanego do uczniów szkół podstawowych i klas gimnazjalnych oraz przeprowadzenia terenowej edukacji ekologicznej (przejście uczestników konkursu ścieżką edukacyjną) oraz wydanie publikacji - ulotki podsumowującej przebieg konkursu w gminie wraz z informacjami na temat ekologii.</p> <p>Zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurs wiedzy ekologicznej „Natura i Ja” 2. Warsztaty w Roztoczańskim Parku Narodowym. W ramach warsztatów odbyło się zwiedzanie wystawy pod nazwą „W krainie jodły, buka i tarpana” prezentowanej w Ośrodku Edukacyjno-Muzealnym. Wystawa składa się z 11 dioram przedstawiających 17 środowisk, zabierających zwiedzających na wyprawę w świat przyrody Parku i Roztocza. Ponadto w ramach prowadzonych warsztatów zostanie przeprowadzona terenowa edukacja ekologiczna na ścieżce poznawczej pod nazwą „Ścieżka na Bukową Górę”, która jest naturalnym modelem dydaktycznym, ukazującym na niewielkiej przestrzeni, niezwykle różnorodność przyrodniczą wynikającą ze zmiany żyzności
--	--	---

		<p>siedlisk od boru sosnowego przez bór jodłowy do żyznej buczyny (100 uczestników).</p> <p>3. Trzecie działanie obejmowało opracowanie i wydruk ulotki. Ulotka składała się z dwóch części. Pierwsza część publikacji to dokumentacja merytoryczna i fotograficzna konkursów, druga będzie propagować ekologiczne postawy w życiu codziennym (oszczędzanie wody i energii, segregację odpadów w domu, w pracy, w szkole oraz szkodliwy wpływ spalania śmieci w piecach domowych na środowisko i zdrowie człowieka 4000 szt.</p> <p>Koszt 7 000,00 zł środki własne gminy 3 500,00 zł i WFOŚiGW w Lublinie 3 500,00 zł</p> <p><u>2018 rok</u></p> <p>Gminny Konkurs Ekologiczny „Zadbajmy o czyste powietrze wokół nas” to zadanie składające się z trzech części. Obejmuje ono zrealizowanie konkursu wiedzy o tematyce ekologicznej na temat ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, skierowanego do uczniów szkół podstawowych i klas gimnazjalnych oraz przeprowadzenia terenowej edukacji ekologicznej (zwiedzanie Parku Rekreacji ZOOM NATURY) oraz wydanie publikacji - ulotki podsumowującej przebieg konkursu w gminie wraz z informacjami na temat ekologii.</p> <p>Zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurs wiedzy ekologicznej „Nasze powietrze” – październik 2018 rok 2. Warsztaty w Parku Rekreacji ZOOM NATURY w Janowie Lubelskim. – 11 październik 2018 r. <p>W ramach warsztatów uczestnicy konkursu zwiedzali laboratoriiów edukacyjnych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Zoom Natury” ekspozycja główna obejmująca zakres najciekawszych informacji z przyrody, historii naturalnej, gatunków znajdujących się pod ochroną, ukazując naturalne dziedzictwo przyrody za pomocą nowoczesnych środków wyrazu. Zawartość merytoryczna pozwala dzięki multimediom, przybliżyć najważniejsze zagrożenia z zakresu botaniki i zoologii. 2. „Runo leśne” ekspozycja dedykowana jest najmłodszym zwiedzającym. Przestrzeń laboratorium wypełniają obiekty warsztatowe, multimedialne i sensoryczno-ruchowe. Ideą główną wystawy jest zapoznanie dzieci z podstawowymi informacjami z zakresu botaniki oraz kształtowanie umiejętności obserwacji natury.
--	--	---

		<p>3. „Laboratorium Awifauny i Troposfery” ekspozycja prezentujące bogactwo awifauny janowskiej, zasady aerodynamiki i niezwykle zjawiska atmosferyczne. Część poświęcona troposferze zawiera prezentacje zjawisk zachodzących w najcieńszej warstwie atmosfery.</p> <p>4. „Laboratorium Recyklingu i Energii” ekspozycja poświęcona jest różnym rodzajom, źródłom oraz sposobom wykorzystania energii, a także idei, metodom i sposobom recyklingu. Ekspozycja ta odzwierciedla jedną z naczelných idei Parku Rekreacyjnego, jaką jest kształtowanie postaw proekologicznych. Ściana odpadów, mozaika z odzyskanego szkła, instalacje elektryczne zaprojektowane z puszek, butelek i kartonów to przykłady zastosowanych tu rozwiązań,</p> <p>5. przeprowadzona także została wyprawa z wykorzystaniem ścieżki dydaktycznej oraz warsztaty tematyczne.</p> <p>3.Trzecie działanie obejmuje opracowanie i wydruk ulotki. Ulotka składała się z dwóch części. Pierwsza część publikacji to dokumentacja merytoryczna i fotograficzna konkursów, druga będzie propagować ekologiczne postawy w życiu codziennym. (oszczędzanie wody i energii, segregację odpadów w domu, w pracy, w szkole) oraz szkodliwy wpływ spalania śmieci w piecach domowych na środowisko i zdrowie człowieka (4000 szt. – listopada 2018 r.).</p> <p>Koszt 12 300,00 zł środki własne gminy 836,00 zł i WFOŚiGW w Lublinie 11 500,00 zł</p> <p><u>2019 rok</u></p> <p>Wydruk ulotek informacyjnych dotyczących niskiej emisji oraz prawidłowej segregacji odpadów komunalnych w ilości 4 000 szt.</p> <p>Koszt 1 190,00 zł z środki własne gminy.</p>
--	--	---

Z przeprowadzonej ankiety wynika , że 60% gmin LOM nie korzystało ze wsparcia ze środków zewnętrznych na realizację zadań dotyczących selektywnej zbiórki odpadów bądź akcji edukacyjno - informacyjnych. Niektóre z nich deklarują, że takimi akcjami zajmują się na ich terenie szkoły. Samorządy, które korzystały ze wsparcia środków zewnętrznych wskazują jako główne źródło dofinansowania Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

3. Czy gmina uczestniczyła w projektach współpracy z innymi samorządami bądź instytucjami w zakresie gospodarki odpadami (projekty na poziomie krajowym bądź z udziałem partnerów zagranicznych)? Jeśli tak, to jakich (krótki opis), z jakich źródeł finansowanych ?

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	<p>W latach 2013 – 2015 zrealizowany został projekt „Utworzenie miejskiego systemu zagospodarowania elektrośmieci we Lwowie na podstawie doświadczeń Miasta Lublin” współfinansowany ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2007-2013.</p> <p>W ramach projektu zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konferencję międzynarodową dotyczącą zagospodarowania odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, • zakupiono 10 szt. kontenerów do zbiórki małogabarytowego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, które są nadal wykorzystywane na terenie miasta Lublin, • 4 szt. kontenerów o poj. 28m³ • 6 szt. dużych kontenerów o poj. 38m³ ustawianych w każdą ostatnią sobotę miesiąca przy hipermarketach, • 150 pojemników na zużyte baterie, które zostały rozstawione w miejscach użyteczności publicznej, • przeprowadzono badania ankietowe dotyczące radzenia sobie z elektrośmieciami przez mieszkańców Lublina – na początku projektu i na końcu, • przeprowadzono kampanię informacyjną, w ramach której był emitowany spot reklamowy w rozgłośniach radiowych, film reklamowy emitowany na wyświetlaczach w pojazdach MPK oraz na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin, billboardy reklamowe na terenie Lublina, • opracowano i wydrukowano ulotki i plakaty dot. elektrośmieci, • przeprowadzono lekcje edukacyjne w szkołach podstawowych pt. „Cała prawda o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym” • opracowano dokument pt. „Kompleksowa strategia zrównoważonego zagospodarowania elektrośmieci i zużytych baterii dla Miasta Lublin” • - wykonano badania morfologii odpadów komunalnych w Lublinie. <p>Realizacja kampanii informacyjno - edukacyjnej w zakresie selektywnej zbiórki odpadów odbywała się przy dofinansowaniu ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w</p>

		<p>Lublinie w ramach „Programu edukacji ekologicznej dla mieszkańców Miasta Lublin na 2018 rok.”</p> <p>W styczniu 2019 r. Lublin dołączył do Polish Circular Hotspot jako pierwsze miasto w Polsce, ponadto jest również miastem obserwującym w projekcie FORCE – cities cooperating FOR Circular Economy.</p> <p>W latach 2020 – 2021 Miasto Lublin jako jedno z 4 polskich miast uczestniczyło w programie Circular Cities, w ramach którego opracowana została strategia zero - waste. W ramach programu opracowana została analiza aktualnego przepływu odpadów w mieście i zbudowana strategia transformacji w kierunku gospodarki cyrkularnej. Miasta miały możliwość wymiany doświadczeń z krajowymi jak i międzynarodowymi partnerami.</p>
2	Głusk	NIE
3	Jabłonna	NIE
4	Jastków	NIE
5	Kamionka	<p>Gmina Kamionka, korzystała ze środków zewnętrznych tak jak wiele innych gmin współpracując z Urzędem Marszałkowskim w Lublinie –w ramach realizacji projektu pn.„System gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego", współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020. –utyliczacja azbestu, oraz przy współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiskai Gospodarki Wodnej planuje uruchomienie drugiego naboru w ramach programu priorytetowego „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej”.</p>
6	Konopnica	NIE
7	Lubartów	<p>Tak, projekt współfinansowany przez Szwajcarko – Polski Program Współpracy oraz Gminę Miasto Lublin pn. „Budowa nowoczesnego systemu gospodarki odpadami, rekultywacja nieczynnych składowisk oraz usuwanie azbestu na terenie gmin należących do Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej”. W ramach projektu wybudowano Zakład Zagospodarowania Odpadów w Wólce Rokickiej, usunięto azbest z pokryć dachowych, utworzono trzy punkty selektywnej zbiórki odpadów.</p>
8	Lubartów -m	<p>Tak, projekt współfinansowany przez Szwajcarko – Polski Program Współpracy oraz Gminę Miasto Lublin pn. „Budowa nowoczesnego systemu gospodarki odpadami, rekultywacja nieczynnych składowisk oraz usuwanie azbestu na terenie gmin należących do Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej”. W ramach projektu</p>

		wybudowano Zakład Zagospodarowania Odpadów w Wólce Rokickiej, usunięto azbest z pokryć dachowych, utworzono trzy punkty selektywnej zbiórki odpadów.
9	Mełgiew	NIE
10	Nałęczów	Gmina Nałęczów jest członkiem Celowego Związku Gmin Proekob z siedzibą w Bełżycach, którego celem jest realizacja wspólnego zadania z zakresu gospodarki odpadami. Głównym zadaniem Celowego Związku jest budowa nowoczesnego systemu gospodarowania odpadami obejmującego wszystkie gminy członkowskie. Każda z gmin wnosi do związku wkład w postaci składek członkowskich.
11	Niedrzwica Duża	Program usuwania azbestu finansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
12	Niemce	NIE
13	Piaski	NIE
14	Spiczyn	NIE
15	Strzyżewice	NIE
16	Świdnik	Gmina Miejska Świdnik posiada zawartą umowę w dniu 14 listopada 2016 r. ze Związkiem Komunalnym Gmin Ziemi Lubelskiej Nr 2016/11/18/WMK/416 aneksowaną 14 grudnia 2016 r. dotyczącą zagospodarowania odpadów pochodzących z terenu Gminy Miejskiej Świdnik w ilości nie mniejszej niż 5000 Mg odpadów rocznie w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Wólce Rokickiej, 21-100 Lubartów.
17	Wólka	Gmina uczestniczyła w ww. projektach jedynie w zakresie konferencji dot. odpadów (związek Gmin Lubelszczyzny)
18	Garbów	NIE
19	Wojciechów	Gmina Wojciechów należy do 2004 roku do Celowego Związku Gmin w Bełżycach jest współzałożycielem tego związku wraz z Gminą Bełżyce oraz Gminą Jastków, który w między czasie zmienił swoją nazwę na Celowy Związek Gmin PROEKOB z siedzibą w Bełżycach ul. Przemysłowa 35A, 24-204 Bełżyce. Obecnie do Proekobu należy 15 gmin. W 2014 Został wybudowany Zakład Zagospodarowania Odpadów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wartość projektu: 46 138 750,56 zł w tym 32 809 136,79 zł kwota dofinansowania z EFRR. Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów wyposażonego w sekcje technologiczne umożliwiające obróbkę całego strumienia odpadów

		<p>komunalnych i doczyszczania „materiałów opakowaniowych. Zakład wyposażony w sekcje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przyjmowania i segregacji dowożonych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem segregacji pozytywnej i negatywnej odpadów z podziałem na: <ul style="list-style-type: none"> • Odpady opakowaniowe (surowce wtórne). • Odpady organiczne. • Odpady balastowe z częściowym przetworzeniem ich na paliwo zastępcze. • Odpady niebezpieczne. • Odpady mineralne (frakcja 0 - 20 mm). 2. Przyjmowania i rozdrabniania wysegregowanych odpadów zielonych, dalszego ich kompostowania, magazynowania i dystrybucji. 3. Przyjmowanie od mieszkańców gmin odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. <p>Produktami dostarczonymi dzięki realizacji projektu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sortownia zmieszanych odpadów komunalnych • kompostownia odpadów biodegradowalnych
20	Bełżyce	<p>Gmina Bełżyce jest członkiem Celowego Związku Gmin „PROEKOB” w Bełżycach, którego misją jest realizacja wspólnego zadania z zakresu gospodarki odpadami. Staraniem władz Związku oraz gmin w nim zrzeszonych, przy znacznym udziale środków zewnętrznych powstał w Bełżycach Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych, do zarządzania którym powołano spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Całkowity koszt inwestycji to blisko 45 mln zł, z czego unijne dofinansowanie to ponad 32 mln zł. Pozostałą część środków dołożyły gminy zrzeszone w Celowym Związku Gmin</p>
21	Łączna	NIE
22	Bychawa	NIE

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że 12 gmin LOM nie uczestniczyło w projektach współpracy z innymi samorządami bądź instytucjami w zakresie gospodarki odpadami. Gminy deklarujące uczestnictwo wskazują, że były to głównie projekty inwestycyjne dot. usuwania azbestu lub budowy zakładów gospodarki odpadami (w ramach Związku PROEKOB i Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej). Miasto Lublin może pochwalić się szerszą współpracą, wychodzącą poza granice państwa, realizując projekty o charakterze kampanijnym, koncepcyjnym, planistycznym.

4. Czy gmina prowadzi selektywną zbiórkę odpadów poza frakcjami wymienionymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska ? Jeśli tak, w jaki sposób ta zbiórka jest realizowana (punkty mobilne, stacjonarne, specjalne pojemniki itp.) ?

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	<p>Oprócz papieru, szkła, metali, tworzyw sztucznych, i bioodpadów (podział na kuchenne i resztki roślin) bezpośrednio z terenu nieruchomości odbierane są także: odpady budowlane i rozbiórkowe (1 m³/gospodarstwo/rok) oraz meble i inne odpady wielkogabarytowe (bez limitu ilościowego, co 2 miesiące w zabudowie jednorodzinnej i co 2 tygodnie w zabudowie wielorodzinnej).</p> <p>Zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe oraz meble i inne odpady wielkogabarytowe oraz odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek można dostarczać samodzielnie do Stacjonarnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Od 01.01.2021 r limitowana jest ilość opon przyjmowanych w PSZOK: 8 opon na gospodarstwo domowe oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych: 2 Mg/rok/gospodarstwo domowe. Z uwagi na nielimitowany odbiór bioodpadów bezpośrednio z terenu nieruchomości, nie są one przyjmowane w PSZOK.</p> <p>Przeterminowane leki dostarczane są do 94 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zorganizowanych na terenie miasta Lublin w aptekach wyposażonych w specjalistyczne pojemniki na odpady (dzierżawione od gminy i bezpłatnie opróżniane przez gminę).</p> <p>Odpady niebezpieczne i chemikalia dostarczane są do 12 punktów selektywnego zbierania odpadów, wyposażonych w specjalistyczne pojemniki ustawione w różnych dzielnicach miasta Lublin.</p> <p>Zużyte baterie i zużyte akumulatory przenośne dostarczane są do 108 punktów selektywnego zbierania odpadów zorganizowanych na terenie miasta Lublin w budynkach użyteczności publicznej wyposażonych w specjalistyczne pojemniki. Ponadto zużyte baterie i akumulatory przenośne można oddać w stałych oraz mobilnych punktach przy okazji zbierania elektroodpadów oraz do kontenerów na odpady niebezpieczne.</p> <p>Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny Małogabarytowy sprzęt elektryczny i elektroniczny dostarczany jest do punktów selektywnego zbierania odpadów, wyposażonych w 10 specjalistycznych pojemników ustawionych na terenie miasta Lublin. Pozostały zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny można oddać do stacjonarnego punktu odbioru oraz podczas cyklicznych akcji organizowanych w 6 lokalizacjach, głównie pod marketami w każdą ostatnią sobotę miesiąca.</p>

2	Głusk	Gmina selektywną zbiórką objęła także popiół z gospodarstw domowych, odbierany bezpośrednio z terenu nieruchomości w okresie od października do kwietnia zgodnie z harmonogramem. Frakcja ta odbierana jest przez cały rok w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.
3	Jabłonna	Gmina Jabłonna realizuje: <ul style="list-style-type: none"> • zbiórkę elektrośmieci – zbiórka objazdowa po poszczególnych miejscowościach, • zbiórkę wielkogabarytów – zbiórka objazdowa po poszczególnych miejscowościach • zbiórka odzieży – pojemniki stacjonarne, we współpracy z PCK oraz firmą Eco Tekstil
4	Jastków	Tak, na terenie gminy Funkcjonują 2 Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych do których mieszkańcy dostarczają odpady we własnym zakresie.
5	Kamionka	Gmina prowadzi po za frakcjami wymienionymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska, także zbiórkę selektywną popiołu w systemie workowym w okresie grzewczym, baterii –poprzez pojemniki w instytucjach tj. szkołach, przedszkolach, urzędach, sklepach itp., leków, które są zbierane w miejscowych aptekach. Po za Pszokiem stacjonarnym są także zbierane podczas zbiórki objazdowej takie rodzaje odpadów jak: opony, gabaryty, elektroodpady.
6	Konopnica	Tak, gmina prowadzi zbiórkę wszystkich frakcji wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów. Dodatkowo selektywnie u źródła odbiera się popiół z palenisk domowych, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, opony. W punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych PSZOK przyjmuje się następujące odpady: <ul style="list-style-type: none"> • odpady selektywnie zebrane – papier i tektura; • odpady selektywnie zebrane – tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metal, • odpady selektywnie zebrane – szkło; • przeterminowane leki; • chemikalia i odpady niebezpieczne; • zużyte baterie i akumulatory; • zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; • odpady wielkogabarytowe;

		<ul style="list-style-type: none"> • odpady budowlane i rozbiórkowe; • zużyte opony; • odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki; • odzież; • tekstylia.
7	Lubartów	Popiół zbierany w workach i odbierany z pod posesji właścicieli nieruchomości zamieszkałych.
8	Lubartów -m	Popiół zbierany w workach i odbierany z pod posesji właścicieli nieruchomości zamieszkałych.
9	Mełgiew	NIE
10	Nałęczów	NIE
11	Niedzwica Duża	NIE
12	Niemce	NIE
13	Piaski	NIE
14	Spiczyn	Gmina poza frakcjami wymienionymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska odbiera również popiół z palenisk domowych. W tym roku odbierany będzie od mieszkańca. Z pod nieruchomości dwa razy w roku odbierane są odpady wielkogabarytowe. Pozostałe odpady wymienione w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach odbierane zbierane są w PSZOK.
15	Strzyżewice	Raz w roku przeprowadzona jest mobilna zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W latach 2013-2020 przeprowadzana była również zbiórka zużytych opon.
16	Świdnik	Gmina Miejska Świdnik dodatkowo zbiera frakcje odpadów PET za pomocą specjalnych pojemników
17	Wólka	<p>Odpady komunalne zgodnie z uchwałami podjętymi w tym zakresie są magazynowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bio (brązowy worek) • plastik i metal (żółty worek) • papier i tektura (niebieski worek) • szkło (zielony worek) • popiół (czarny worek)

		<ul style="list-style-type: none"> • odpady niesegregowane (czarny pojemnik) <p>Odpady komunalne ww. są odbierane bezpośrednio z nieruchomości. Odpady wielkogabarytowe i elektrośmieci są odbierane podczas mobilnych zbiórek organizowanych trzy razy w roku również spod nieruchomości. Na PSZOK w m. Turka oddawane są odpady komunalne z wyjątkiem niesegregowanych.</p>
18	Garbów	Popiół – odbiór w workach w okresie październik – kwiecień sprzed posesji
19	Wojciechów	<p>Gmina Wojciechów prowadzi selektywną zbiórkę następujących odpadów komunalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • papier i tektura; • metale, • tworzywa sztuczne, • opakowania wielomateriałowe; • szkło; • bioodpady (stanowiące odpady spożywcze i kuchenne oraz odpady z pielęgnacji terenów zielonych); • przeterminowane leki; • chemikalia i odpady niebezpieczne; • zużyte baterie i akumulatory; • zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny; • meble i inne odpady wielkogabarytowe; • odpady budowlane i rozbiórkowe; • zużyte opony; • odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki. <p>Bezpośrednio z posesji mieszkańcy odbieraną są następujące frakcje odpadów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • papier i tektura –raz w miesiącu, • metal, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe –raz w miesiącu, • szkło – raz w miesiącu, • bioodpady (stanowiące odpady spożywcze i kuchenne oraz odpady z pielęgnacji terenów zielonych):1 raz w miesiącu - w okresie od 1 listopada do 31 marca,1 raz w tygodniu w okresie od 1 kwietnia do 31 października • odpady wielkogabarytowe - raz w roku,

		<ul style="list-style-type: none"> • zużyty sprzęt elektryczny - raz w roku, <p>Gmina posiada Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych wspólnie z Gminą Konopnica zlokalizowany pod adresem: Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych, Kozubszczyzna 56A, 21-030 Motycz obsługiwany przez firmę EKO-TRANS</p> <p>W zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatą za gospodarowanie odpadami komunalnymi do punktu selektywnej zbiórki można dostarczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpady selektywnie zebrane (papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metal), • przeterminowane leki, • chemikalia i odpady niebezpieczne, • zużyte baterie i akumulatory, • zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, • meble i inne odpady wielkogabarytowe, • odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z prowadzenia drobnych prac niewymagających pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót do starosty (niezanieczyszczone odpady betonowe oraz gruz betonowy i ceglany), • zużyte opony. • odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki.
20	Bełżyce	<p>Gmina Bełżyce prowadzi selektywną zbiórkę odpadów zgodnie z funkcjami wymienionymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska. Dodatkowo organizuje zbiórkę objazdową na terenie zabudowy wielorodzinnej trzy razy do roku (wiosną, latem, jesienią), a na terenie zabudowy jednorodzinnej dwa razy do roku (wiosną, jesienią) podczas której zbierane są odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz opony samochodowe. Ponadto na terenie gminy Bełżyce funkcjonuje stacjonarny punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, go którego mieszkańcy nieodpłatnie i bez limitów (w ramach pobieranej przez gminę opłaty śmieciowej) mogą oddawać odpady komunalne zgodnie z Regulaminem Pszoku.</p>
21	Łączna	<p>Tak. Zbiórki prowadzone są z wykorzystaniem dodatkowych pojemników na popiół z palenisk domowych.</p>

22	Bychawa	Gmina Bychawa prowadzi zbiórkę popiołu, który odbierany jest bezpośrednio od właścicieli nieruchomości raz w miesiącu w okresie od listopada do kwietnia.
----	---------	---

17 gmin LOM deklaruje prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów poza frakcjami wymienionymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska. Najczęściej wymienianymi przez jst dodatkowo zbieranymi frakcjami bezpośrednio z terenu nieruchomości jest popiół z palenisk domowych (odbierany w okresie jesienno-zimowym), odpady wielkogabarytowe i elektrośmieci. Znacznie więcej różnych frakcji można oddawać bezpośrednio do PSZOK -ów znajdujących się na terenach jst., a ich rodzaj ilość i częstotliwość odbioru zależy od gminy.

5. Czy gmina wdrożyła innowacyjne projekty związane z monitorowaniem jakości usług odbioru i zagospodarowania odpadów? Jeśli tak, to jakie narzędzia informatyczne są wykorzystywane?

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	<p>W ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Gmina Lublin wprowadziła już w 2013 roku obowiązek wdrożenia i wykorzystywania do realizacji usług system elektronicznego ewidencjonowania każdej pojedynczej czynności odbioru odpadów z nieruchomości zamieszkałych – RFID.</p> <p>W ramach tego systemu wszystkie firmy realizujące usługi na rzecz gminy wyposażyły swoje pojazdy w anteny RFID na pojazdach oraz terminale pokładowe, zamontowane w kabinach w kabinach pojazdów. Ponadto wszystkie pojemniki do zbierania odpadów zostały wyposażone w elektroniczne transpondery RFID (czipy), które umożliwiają opisanie pojemnika m.in. rodzajem odpadu i przypisanie każdego pojemnika do konkretnej nieruchomości.</p> <p>System RFID jest integralnie powiązany z systemem pozycjonowania satelitarnego GPS, w związku z czym pozwala na monitorowanie tras przejazdu śmieciarek i umożliwia rejestrację czynności opróżniania pojemników. Dzięki takiemu rozwiązaniu istnieje możliwość zapisu historii obsługi każdej nieruchomości objętej systemem gminnym oraz określenia kiedy (data i godzina) i gdzie (współrzędne GPS) dany pojazd odbierał odpady i je wyładowywał. Obraz wszystkich zdarzeń zarejestrowanych przez system RFID w pojazdach jest automatycznie zapisywany, archiwizowany i przekazywany do oprogramowania SMOK (System Monitorowania Odpadów Komunalnych), którym dysponuje Gmina Lublin.</p> <p>Dodatkowo Gmina Lublin w ramach prowadzonego w roku bieżącym przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, wprowadziła obowiązek montażu kamer na pojazdach firm odbierających odpady. Kamery będą zamontowane nad urządzeniami wrzutowymi w pojazdach tak, aby możliwa była ocena jakości segregacji odpadów przez mieszkańców oraz identyfikacja pojemników i worków z odpadami. System rejestracji zdjęć będzie powiązany z systemem RFID oraz GPS, co umożliwi zapis informacji o sposobie segregacji w dokładnym miejscu i czasie odbioru odpadów.</p>
2	Głusk	<p>Gmina posiada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • monitoring PSZOK-u; • GPS samochodów odbierających odpady.

3	Jabłonna	NIE
4	Jastków	NIE
5	Kamionka	NIE
6	Konopnica	NIE
7	Lubartów	NIE
8	Lubartów -m	NIE
9	Mełgiew	NIE
10	Nałęczów	W kontekście użytkowania narzędzi informatycznych mających na celu poprawę odbioru i zagospodarowania odpadów gmina Nałęczów nie dysponuje takowymi. Do monitorowania odbiorów służą nadajniki GPS zainstalowane na pojazdach odbierających odpady powiązane z programem komputerowym służącym do ich namierzania.
11	Niedrzwica Duża	Bieżące śledzenie pozycji pojazdów w oparciu o wykorzystanie systemu GIS
12	Niemce	Wprowadzono monitorowanie na podstawie lokalizacji GPS tras przejazdowych pojazdów odbierających odpady, wdrożono wymóg posiadania monitoringu na pojazdach i comiesięczne przekazywanie zarejestrowanego obrazu gminie, celem przeprowadzenia kontroli poprawności selekcjonowania i odbioru odpadów.
13	Piaski	NIE
14	Spiczyn	Przedsiębiorca prowadzący działalność odbioru i zagospodarowaniu odpadów komunalnych od mieszkańców samochody wyposażone są w monitoring oraz system GPS.
15	Strzyżewice	NIE
16	Świdnik	Jakość usług monitorowana jest za pomocą standardowych kanałów informacyjnych tj. media elektroniczne.
17	Wólka	Gmina kontroluje jakość usług poprzez system monitoringu pojazdów. Sprawdzana jest każda karta przekazania odpadu pod względem przejazdu odpadów z terenu Gminy Wólka do poszczególnych instalacji. Do monitorowania używane są następujące programy: KonstalNet i Trace-road
18	Garbów	System monitorowania z zapisami z kamer GPS
19	Wojciechów	Gmina Wojciechów już od przynajmniej 5 lat podczas ogłaszania przetargu na odbiór i transport odpadów w SWIZ podaje do wymagań

		firmy uczestniczącej w przetargu posiadanie systemu lokalizacyjnego GPS na podstawie którego jest sprawdzana jakość wykonania usługi a tak naprawdę czy usługa odbioru jest wykonana zgodnie z harmonogramem odbioru.
20	Bełżyce	Zgodnie z zawartą umową na odbiór odpadów, Wykonawca ma obowiązek wyposażyć pojazdy dokonujące odbioru odpadów w urządzenia kontrolujące czas i przebieg tras pojazdów takie jak: tachograf, GPS oraz zapewnić Gminie Bełżyce do danych z systemu GPS. Ponadto samochody powinny być wyposażone w urządzenia rejestrujące obraz (kamerę), dzięki której nagrywany jest cały przejazd związany z odbiorem odpadów.
21	Łączna	System nawigacji satelitarnej -GPS, śledzący trasę przejazdów odbierających odpady
22	Bychawa	NIE

12 gmin LOM wdrożyło systemy monitorowania jakości usług odbioru i zagospodarowania odpadów. Najczęściej gminy kontrolują jakość usług poprzez system monitoringu, pojazdów odbierających odpady, z wykorzystaniem GPS. Miasto Lublin dodatkowo wprowadziło obowiązek montażu kamer na pojazdach firm odbierających odpady. Kamery będą zamontowane nad urządzeniami wrzutowymi w pojazdach tak, aby możliwa była ocena jakości segregacji odpadów przez mieszkańców oraz identyfikacja pojemników i worków z odpadami.

6. Czy gmina współpracuje ze szkołami, przedszkolami, organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji dot. gospodarki odpadami? Jeśli tak, to jakie projekty są realizowane (krótki opis)?

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	<p>Prowadząc działania edukacyjne w zakresie selektywnej zbiórki odpadów staramy się docierać z przekazem do wszystkich grup wiekowych. Z uwagi na ograniczone możliwości kadrowe do samodzielnego prowadzenia zajęć w szkołach przez pracowników Urzędu, w ramach udzielanych dotacji zajęcia prowadzone są przez organizacje pozarządowe.</p> <p>Realizację projektu skierowanego do dzieci z klas 1-3 szkół podstawowych prowadziła m.in. Fundacja Krajobrazy.</p> <p>W 2019 roku przeprowadzono konkurs plastyczny „Zielony, brązowy, żółty, niebieski - segregację znam od deski do deski”. Uczniowie wykonali prace plastyczne w postaci plakatów i komiksów na temat zasad segregacji odpadów. W konkursie wzięło udział 53 dzieci z 19 przedszkoli oraz 188 dzieci z 19 szkół podstawowych.</p> <p>Cyklicznie organizowany był konkurs Hura Makulatura, podczas którego dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych zbierają makulaturę, pieniądze ze sprzedaży przeznaczano na zakup książek i pomocy naukowych. Szkoły, które zebrały największe ilości makulatury otrzymywały nagrody w postaci tablic multimedialnych oraz rzutników.</p> <p>Corocznie organizowana jest akcja „Posprzątajmy Lublin na wiosnę”, w której biorą udział chętne szkoły i przedszkola. Głównym celem tego przedsięwzięcia jest wzmacnianie świadomości wśród dzieci i młodzieży, że wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za środowisko oraz za wygląd naszego miasta. W akcji w 2019 roku wzięły udział 42 placówki oświatowe.</p> <p>W roku bieżącym szkoły otrzymają materiały edukacyjne promujące ideę ZERO WASTE w tym: banery, plakaty i broszury informacyjne. Z ich treści uczniowie dowiedzą się jak ważne jest podjęcie starań aby ograniczyć ilość wytwarzanych odpadów i w jaki sposób możemy tego dokonać.</p>
2	Głusk	<p>W każdej z 3 szkół na terenie gminy prowadzone były akcje ekologiczne:</p> <p><u>1. Szkoła Podstawowa w Metowie:</u></p> <p>W roku szkolnym 2020/2021 działania edukacji ekologicznej polegały na przekazywaniu dzieciom podstawowych wiadomości o ekosystemach, obiektach i zjawiskach przyrodniczych znajdujących się w najbliższym środowisku. Zadania miały na celu stworzenie sytuacji do bezpośrednio obcowania z przyrodą i dokonywania obserwacji zjawisk przyrodniczych a także rozwijanie wrażliwości na piękno otaczającej przyrody. Rozwijały zainteresowania dzieci ruchem ekologicznym w Polsce i uświadamiały,</p>

		<p>że podobne działania na rzecz ochrony środowiska podejmują dzieci i dorośli na całym świecie. Zadania uświadamiały, że życie bez kontaktu z przyrodą jest niemożliwe. Zapoznały dzieci z podstawowymi zasadami ochrony przyrody. Zwracały uwagę na rozumienie znaczenia czystego środowiska dla zdrowia ludzi, roślin i zwierząt, wdrażały do oszczędzania naturalnych zasobów ziemi, wyrabiały przekonania, że surowce naturalne trzeba oszczędzać i zbierać surowce wtórne. Przekazywanie przez dzieci treści o charakterze ekologicznym odbywało się poprzez różnorodne formy ekspresji językowej, graficznej, ruchowej – gry, zabawy, piosenki. W pracach plastycznych, dramach i scenkach dzieci przedstawiały zagrożenia i szanse przyrody, a surowce wtórne wykorzystywały tworząc z nich różnego rodzaju recyklingowe wynalazki – instrumenty, zabawki. Powierzone zadania rozwijały zainteresowania dzieci źródłem pochodzenia produktów żywnościowych, wyrabiały przekonania, że żywność nie zawsze jest zdrowa. Uświadamiały również problem opakowań. Zwracały szczególną uwagę na świadomy ich wybór. Stawianie właściwych celów edukacji ekologicznej w naszej szkole i konsekwentna ich realizacja kształtuje w dziecku postawę proekologiczną i prozdrowotną, która charakteryzuje się szeroką zdolnością obserwowania zjawisk przyrodniczych i społecznych, ciekawością świata, odpowiedzialnością wobec wszelkich form życia, aktywnością oraz poczuciem więzi z przyrodą i ludźmi.</p> <p>Zadania ekologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja projektu „Otwarcie na sukces” pod patronatem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (udział uczniów klas siódmych i ósmych w ćwiczeniach laboratoryjnych, które odbywały się w budynku KUL w Lublinie). Dzieci odwiedzały uniwersytet i prowadziły doświadczenia pod okiem pracowników naukowych. Badania dotyczyły wykrywania związków chemicznych w pokarmach. Podczas kolejnych zajęć uczestnicy poznali strukturę i skład gleby. Dokonali także analizy próbki wody pochodzącej z Zalewu Zemborzyckiego. Omawiały zagadnienia z dziedziny ekologii- wpływ działań człowieka na stan najbliższego środowiska przyrodniczego. • I ty możesz być dobrym obserwatorem przyrody- prowadzenie obserwacji w najbliższym otoczeniu. Obserwacje zmian zachodzących w przyrodzie: • Ptasie wędrówki; ptaki odlatujące z Polski na zimę do ciepłych krajów i pozostające w Polsce, sposoby odbywania ptasich przelotów. • Jesień w kalendarzu /wykonanie jesiennych lapbooków/. Życie drzewa w różnych porach roku.
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Projekt stroju jesiennego/omówienie zasad dobierania ubioru w różnych porach roku / • Najmłodszy uczniowie poznali najbliższe środowisko przyrodnicze - spacer do lasu i na łąkę opisywanie drogi do szkoły, omówienie zasad bezpiecznego uczestnictwa pieszych w ruchu drogowym, stosowanie przepisów ruchu drogowego w zabawach ruchowych. • Wdrażanie do samodzielności w ramach działań „Kreatywny uczeń”. • Przeprowadzanie doświadczeń przyrodniczych zakończone dokumentacją biologiczną np. stany skupienia wody (zamarzanie, topnienie, parowanie i skraplanie).Zastosowanie pospolitych produktów spożywczych i kosmetycznych jako środków czystości np. sól, ocet, soda, szare mydło. Propozycja przygotowania prezentu z wykorzystaniem ekologicznych, naturalnych składników- np. sól do kąpieli. • "CZYTAM Z KLASĄ - lekturki spod chmurki"- II edycja ekologicznego projektu edukacyjnego. Projekt powstał po to, by rozbudzić u uczniów ciekawość literacką, doskonalić czytanie ze zrozumieniem, rozwijać aktywności czytelnicy i pokazać, że czytanie książek to świetna zabawa. Poprzez czytanie lektur, dzieci zgłębiają wiedzę m.in. na temat globalnego ocieplenia i jego wpływu na naszą planetę. Postacią przewodnią po projekcie jest mała chmurka Tosia, która ukazuje dzieciom nurtujące ją problemy, związane z zanieczyszczeniem środowiska oraz zachęca uczniów do rozwiązania bardzo ważnych problemów natury ekologicznej. • Dlaczego Święty Franciszek stał się patronem ekologów? - zajęcia z ekologii na podstawie Dekalogu Św. Franciszka • Czy zasypią nas śmieci ? - akcja ekoedukacja - uczniowie prezentują w jaki sposób ograniczać ilość odpadów (problem nadmiernej ilości opakowań z toksycznych tworzyw sztucznych). • Kontynuacja akcji zbiórki surowców wtórnych- plastikowe nakrętki, baterie, makulatura. • Pomagamy - akcja charytatywna zbierania plastikowych zakrętek. Mamy ich wokół siebie mnóstwo. Oddając je na potrzeby chorych dzieci, łączymy ze sobą dwa piękne cele: ochronę przyrody i dobroczynność. • Zbiórka – tak groźnych dla środowiska - zużytych baterii. W wielu miejscach rozmieszczono specjalne pojemniki , dostarczone do szkoły przez firmę Reba. • „Puszka dla głodnego brzuszka”- pomoc zwierzętom mieszkającym w schronisku/
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie codziennych zachowań na rzecz środowiska-segregować • „Nie piknikuj na plastiku” – kontynuacja akcji promującej ograniczanie ilości odpadów i działania na rzecz walki z plastikiem . • „Na zakupy z głową” - kontynuacja akcji propagującej postawę świadomego konsumenta uświadamianie zagrożeń wynikających z nadmiernej konsumpcji • produktów, marnowania żywności (kodeksu świadomego konsumenta) oraz uwrażliwienie na problem głodujących. • Program edukacji antynikotynowej „ Czyste powietrze wokół nas”„, Proszę, nie pal przy mnie”- kontynuacja akcji w celu uświadomienia dzieciom i rodzicom skutków palenia tytoniu – problem biernego palacza. Pogadanki: • „Wiem co jem” na temat pochodzenia produktów spożywczych. Groźne dodatki do żywności – pestycydy, antybiotyki. • Skąd pochodzi zdrowa żywność? -zasady rolnictwa ekologicznego (znakowania produktów ekologicznych). • Talerz zdrowia – opracowanie jadłospisu nastolatka w oparciu o piramidę zdrowego żywienia i aktywności fizycznej- praca na rzecz przeciwdziałania otyłości wśród dzieci i młodzieży. Zielone koktajle - prezentowanie przepisów na zdrowe napoje. • „Zdrowe II śniadanie” - rola właściwego żywienia dla rozwoju organizmu człowieka /wykonanie w grupach piramid żywności, na klasową gazetkę/, wartości odżywcze warzyw i owoców, higiena spożywania posiłków / akcja klasowa 2b. • Zakładanie zimowych mini ogródków na parapecie i uprawa szczypiorku, rzeżuchy, pietruszki. Prezentacje multimedialne: • Znaczenie aktywności fizycznej w profilaktyce chorób cywilizacyjnych. Choroby genetyczne, czynniki mutagenne. Ochrona bioróżnorodności. Bakterie i wirusy sprzymierzeńcy czy wrogowie człowieka. • Projekty edukacyjne. • Integrowanie wiedzy przyrodniczej z informatyką. Doskonalenie umiejętności wykorzystania programu Power Point do tworzenia prezentacji multimedialnej. • „Człowiek w obronie krajobrazu” • Zapoznanie z formami ochrony przyrody w Polsce. • Poznanie symboli i osobliwości przyrodniczych oraz krajobrazowych poszczególnych parków. • „Ingerencja człowieka a zagrożenie powodziowe”.
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Działania podejmowane przez człowieka na rzecz zapobiegania i ograniczania powodzi. • „Pięć królestw organizmów” Hierarchiczny układ jednostek systematycznych. Dostrzeganie bioróżnorodności w obrębie królestw. • „Owady pożyteczne i szkodniki” • Znaczenie owadów w przyrodzie i życiu człowieka. Groźne choroby wywoływane przez owady. <p><u>Efekty prowadzonej edukacji ekologicznej</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dzięki realizacji naszego programu dzieci podejmują działania proekologiczne mające na celu oszczędne gospodarowanie wodą oraz jej ochronę przed zanieczyszczeniami. Podobne nawyki stosują w przypadku racjonalnego gospodarowania energią i przenoszą je do domów. • Dzieci doskonale orientują się jakie produkty są dla nich dobre. Przekonały się do spożywania owoców i warzyw, rozumieją, że pragnienie najlepiej gasi czysta woda. Mają świadomość, że kolorowe napoje mogą być przyczyną wielu chorób. Uczniowie prowadzą własną hodowlę ziół i warzyw. Piją soki z warzyw i owoców z własnego ogródka, zachęcają do picia rodzinę i kolegów. Wiele dzieci zmienia nawyki żywieniowe i zamiast słodyczy sięga po suszone owoce i orzechy. • W sklepie dzieci wybierają produkty bez opakowań, a zakupy noszą w płóciennych torbach niejednokrotnie samodzielnie uszytych. Pilnują segregowania odpadów zarówno w domu jak i w szkole. Rozumieją, jak ważne dla człowieka czyste środowisko. jest czyste powietrze. Przed szkołą zostały zamontowane stojaki dla rowerów w związku z czym coraz więcej uczniów wybiera ekologiczny środek transportu. • Doświadczając bezpośredniego kontaktu z przyrodą dzieci zdobyły umiejętność wnikliwej obserwacji, wyciągania wniosków, wykorzystywania zdobytej wiedzy w praktyce. Uwrażliwiły się na piękno otaczającego nas środowiska. Obcowanie z przyrodą nauczyło empatii, wrażliwości, troski, pozytywnego stosunku do roślin i zwierząt a także umiejętności dbania o ich potrzeby. Udział naszych wychowanków i ich opiekunów w działaniach na rzecz ochrony środowiska podniósł ich świadomość ekologiczną, sprawił, że nie tylko racjonalnie korzystają z naturalnych jego zasobów, ale też czują się współodpowiedzialni za losy otaczającej nas przyrody.
--	--	--

		<p><u>2. Szkoła Podstawowa w Kalinówce:</u></p> <p>Od września 2020 dzieci z klas I SP (75 uczniów) biorą udział w projekcie "Działaj z imPETem!". Kampania „Działaj z imPETem!” to innowacyjny projekt, którego celem jest zwiększenie ilości zbieranych i poddawanych recyklingowi butelek PET. Kampania „Działaj z imPETem!” ma na celu edukację społeczeństwa w zakresie odpowiedniego postępowania z wartościowym tworzywem, jakim są butelki PET. Projekt obejmuje różne przedsięwzięcia edukacyjne, poprzez które zwraca uwagę mieszkańców na problem prawidłowej segregacji odpadów opakowaniowych i ich recyklingu. Uczniowie brali udział w zajęciach z wykorzystaniem multimediiów, quizów, kolorowanek, łamigłówek i kart pracy, gier edukacyjnych, filmików i animacji dotyczące segregacji i recyklingu butelek PET.</p> <p><u>3. Szkoła Podstawowa w Wilczopolu-Kolonii</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Udział w projekcie „Owoce w szkole” – zaangażowanych 91 uczniów • Prowadzenie hodowli ziół i nowalijek – oddziały przedszkolne, klasy I-III • Prowadzenie ogródka szkolnego w skrzyniach (hodowle kwiatów z nasion i cebulek) – oddziały przedszkolne. • Konkurs świetlicowy – „Piramida zdrowego żywienia” • Prowadzenie zakładki PROMOCJA ZDROWIA na stronie Internetowej szkoły – przy wsparciu dietetyka. • Dokarmianie ptaków zimą – oddziały przedszkolne (rozmieszczenie karmników na terenie zadrzewionym wokół szkoły, przygotowywanie przez dzieci • różnorodnych, pogadanki i prezentacje na temat ptaków zimą i ich dokarmianiu) • Realizacja zagadnień ekologicznych na lekcjach WOS-u w klasie VIII - Omówiono zagadnienia postaw ekologicznych związanych z krajem oraz miejscem zamieszkania. • Pogadanka z uczniami klasy IV na lekcji przyrody o znaczeniu zwierząt w życiu człowieka- 04.10. Światowy Dzień Zwierząt. • . Pogadanka z uczniami klasy IV na lekcji przyrody o znaczeniu drzew w środowisku- 10.10. Światowy Dzień Drzewa. • Wykonanie przez uczniów klasy IV e-zielników przedstawiających rośliny z naszej okolicy. • “Dzień Jabłka” - zachęcenie dzieci do spożywania jabłek i ich przetworów jako źródła witamin. (przedszkole)
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • “Dzień Chleba”- poznawanie etapów powstawania chleba dziś i dawniej oraz zapoznanie z maszynami i narzędziami do pracy na roli dziś i dawniej.(oddziały przedszkolne) • Realizacja projektu bezpieczeństwo - przybliżenie dzieciom wiedzy o występujących zagrożeniach i sposobach ich unikania. (oddziały przedszkolne) • Fabryka dźwięków- wykonanie instrumentów muzycznych z recyklingu. (oddziały przedszkolne) • Wykonywanie prac plastycznych/technicznych z wykorzystaniem “eko-śmieci” (oddziały przedszkolne) • Obserwacja on-line bocianiego gniazda (oddziały przedszkolne) • Akcja sprzątania świata (sprzątanie terenu wokół szkoły - klasy V-VIII i szkolny klub wolontariatu) • Realizacja projektu ekologiczno - czytelniczego “Lekturki spod chmurki” (klasa 1 i 2)
3	Jabłonna	Gmina Jabłonna współpracuje ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi (szkoły, klub dziecięcy, biblioteka, Centrum Kultury) w zakresie realizacji m.in. zadań z zakresu edukacji ekologicznej współfinansowanej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W szkołach organizowane były m.in. warsztaty na temat segregacji śmieci oraz konkurs plastyczny „Rzeźba ze śmieci”.
4	Jastków	Obecnie ze względu na sytuację pandemiczną nie są realizowane projekty w zakresie edukacji dot. gospodarki odpadami.
5	Kamionka	Konkursy ekologiczne, zakup prasy o tematyce ekologicznej.
6	Konopnica	Nie
7	Lubartów	<p><u>1. Lekcje edukacji ekologicznej</u></p> <p>Lekcje edukacji ekologicznej prowadzone przez pracowników Związku są stałym elementem kampanii edukacji ekologicznej prowadzonej przez Związek od początku istnienia tej instytucji. Lekcje przeprowadzone są wśród dzieci i młodzieży z placówek oświatowych gmin członkowskich ZKGZL. Podstawowym celem lekcji edukacji ekologicznej jest uwrażliwienie dzieci i młodzieży na zasady prawidłowej segregacji odpadów zgodnie ze Wspólnym Systemem Segregacji Odpadów. Promowaliśmy zasadę RRR „Reduce, Reuse, Recycling” czyli „Ograniczajmy produkcję odpadów –Używajmy wielokrotnie – Odzyskujmy”. Edukacja ekologiczna od najmłodszych lat ma na celu</p>

		<p>tworzenie i wzmocnienie pozytywnych wzorców zachowań i postaw wobec otaczającego środowiska.</p> <p><u>2. Akcja „Sprzątanie świata”</u> Akcje „Sprzątanie świata” są stałym elementem kampanii edukacji ekologicznej prowadzonej przez Związek. Do udziału w sprzątaniu świata zapraszane są placówki oświatowe działające na terenie gmin członkowskich Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej. Swoją rolę zgłaszają przedszkola, szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe. Związek zapewnia uczestnikom rękawice oraz worki do zbierania odpadów. Zebrane odpady są odbierane i zagospodarowywane przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Wólce Rokickiej</p>
8	Lubartów -m	<p><u>1. Lekcje edukacji ekologicznej</u></p> <p>Lekcje edukacji ekologicznej prowadzone przez pracowników Związku są stałym elementem kampanii edukacji ekologicznej prowadzonej przez Związek od początku istnienia tej instytucji. Lekcje przeprowadzone są wśród dzieci i młodzieży z placówek oświatowych gmin członkowskich ZKGZL. Podstawowym celem lekcji edukacji ekologicznej jest uświadomienie dzieci i młodzieży na zasady prawidłowej segregacji odpadów zgodnie ze Wspólnym Systemem Segregacji Odpadów. Promowaliśmy zasadę RRR „Reduce, Reuse, Recycling” czyli „Ograniczamy produkcję odpadów –Używajmy wielokrotnie – Odzyskujemy”. Edukacja ekologiczna od najmłodszych lat ma na celu tworzenie i wzmocnienie pozytywnych wzorców zachowań i postaw wobec otaczającego środowiska.</p> <p><u>2. Akcja „Sprzątanie świata”</u> Akcje „Sprzątanie świata” są stałym elementem kampanii edukacji ekologicznej prowadzonej przez Związek. Do udziału w sprzątaniu świata zapraszane są placówki oświatowe działające na terenie gmin członkowskich Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej. Swoją rolę zgłaszają przedszkola, szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe. Związek zapewnia uczestnikom rękawice oraz worki do zbierania odpadów. Zebrane odpady są odbierane i zagospodarowywane przez Zakład Zagospodarowania Odpadów w Wólce Rokickiej</p>
9	Mełgiew	<p>Tak, w ramach działalności pożytku publicznego współpracujemy ze stowarzyszeniami, fundacjami. Działania edukacyjne w szkołach w</p>

		ramach środków posiadanych przez organizacje (pogadanki , pokazy). Organizowanie konkursów plastycznych o tematyce recyklingu
10	Nałęczów	Przed okresem pandemii gmina organizowała we współpracy ze szkołami i lokalną społecznością akcje „Sprzątania Świata” połączone z pogadanką nt. segregacji odpadów
11	Niedzwica Duża	NIE
12	Niemce	Gmina przeprowadzała w szkołach akcje promujące poprawne postępowanie z odpadami – rozwieszanie plakatów przedstawiających sposób i schemat selekcyjonowania odpadów. Dodatkowo na terenach obiektów użyteczności publicznej umiejscowione są pojemniki z podziałem na poszczególne frakcje.
13	Piaski	NIE
14	Spiczyn	Tak lekcje edukacyjne jak poprawnie segregować odpady oraz konkursy dot. segregacji odpadów.
15	Strzyżewice	Tak, Gmina Strzyżewice od wielu lat współpracuje ze szkołami oraz przedszkolem w zakresie edukacji ekologicznej. Od 1995 każdego roku organizowana jest Gminna Olimpiada Ekologiczna. W podręczniki opracowanym w ramach olimpiady umieszczane są informacje dotyczące m.in. zasad gospodarowania odpadami, selektywnej zbiórki, ograniczenia ilości powstających odpadów. W ramach olimpiady dla dzieci i młodzieży szkolnej organizowane są konkursy, w tym: konkurs wiedzy na „Najlepszego ekologa Gminy Strzyżewice” oraz konkursy plastyczne o tematyce ekologicznej m.in. dot. segregacji odpadów. Ponadto w ramach olimpiady wydawana była „Eko-gazetka”, w której umieszczone były informacje na temat zasad postępowania z odpadami oraz zagrożeń wynikających ze spalania odpadów.
16	Świdnik	Gmina współpracuje ze szkołami, przedszkolami w zakresie edukacji dot. gospodarki odpadami poprzez zajęcia i spektakle teatralne, animacje itp.
17	Wólka	Gmina współpracuje ze szkołami i organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji dot. gospodarki odpadami poprzez organizowanie dni ziemi polegających na sprzątnięciu terenów zaśmieconych, odbieranie odpadów zebranych przez wolontariuszy (zarówno pojedyncze osoby jak i nieformalne grupy np. kajakarzy).

		W szkołach są organizowane konkursy, pokazy, wystawy, marsze dot. gospodarki odpadami, w które zaangażowani są zarówno uczniowie jak i rodzice.
18	Garbów	TAK: organizacja konkursów, akcji sprzątanie świata,
19	Wojciechów	<p>Oto projekty edukacyjne realizowane przez szkoły:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbiórki elektrośmieci (maj 2017 r. , luty 2021 r – współpraca z firmą Greenoffice) – cel podniesienie świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży, oraz zwrócenie uwagi na prawidłowe zagospodarowanie odpadami. • Zbiórka zużytych baterii i akumulatorów – współpraca z firmą Reba od 2005 r. • Zbiórka korków plastikowych – akcje charytatywne oraz współpraca z Hospicjum Małego Księcia • Coroczny udział w akcji „ Sprzątanie świata”; sprzątanie śmieci w okolicach szkoły, przy rzece, sprzątanie lasu • Konkursy plastyczno- literackie z okazji Dnia Ziemi, Dnia drzewa • Kształtowanie postaw proekologicznych na lekcjach wychowawczych, poruszanie zagadnień nt. oszczędzania wody, energii, segregacji odpadów, rozwiązywanie quizów, tworzenie Kodeksu Młodego Ekologa • Pisanie i realizacja projektów ekologicznych organizowanych przez WFOŚiGW w Lublinie – „Bo Ziemia z nami kręci się”, „W zieleni szkoła rozkwita”, „Stąd jestem. Tu powrócę”, „Las z klasą”. W zadaniach projektowych uwzględniano sprzątanie lasu, rzeki, konkursy ekologiczne dla dzieci, propagowanie zdrowego odżywiania i zdrowego stylu życia, wycieczki przyrodoznawcze, segregowanie odpadów, likwidacja dzikich wysypisk śmieci • Szkoła Podstawowa w Palikijach była prekursorem inicjatywy segregowania odpadów na terenie gminy – nawiązanie współpracy z firmą POLA – jedną z pierwszych sortowni – i wygranie konkursu „Dobre rady na odpady” (zbiórka makulatury). Śmietniki z niesegregowanymi odpadami zostały zastąpione koszami do segregacji • Coroczna zbiórka zużytych baterii w ramach „Zielonego Konkursu dla Szkół Lubelszczyzny” – wymiana baterii na papier ksero dla uczniów • Sprzątanie rzeki Ciemięgi – połączone z obchodami Dnia Ziemi (we współpracy ze Stowarzyszeniem „U Źródeł Ciemięgi”. Sprzątanie terenu wokół szkoły)

		<ul style="list-style-type: none"> Wygrana Szkoły Podstawowe w Wojciechowie nagroda główna 35 000 zł w konkursie „25 na piątkę z plusem” organizowanym przez WFOŚiGW.
20	Bełżyce	Gmina współpracuje ze szkołami, przedszkolami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji dot. gospodarki odpadami. Przeprowadzono m.in. akcję sprzątania świata, konkursy dotyczące zasad segregacji odpadów, przygotowano broszury informacyjne dla mieszkańców oraz warsztaty ekologiczne. Zorganizowano spektakl ekologiczny „Najważniejsza lekcja” dla uczniów Szkoły Podstawowej w wieku 10-15 lat, który miał na celu popularyzację właściwych zachowań, takich jak konieczność ograniczania wytwarzanych odpadów, potrzebę ich segregacji i recyklingu. Dla dzieci w wieku 5-10 lat zorganizowano spektakl „Podniebna misja”. W przedstawieniu poruszono temat segregacji odpadów. Ponadto Gmina Bełżyce uczestniczyła w projekcie „Chcemy żyć eko-logicznie”. Wspólnie z kołem Gospodyń Wiejskich w Starych Wierchowiskach oraz Stowarzyszeniem razem dla Bełżyc zorganizowano I Lokalne Forum „ Razem dla ekologii w Gminie Bełżyce”. W programie forum poruszone zostały problemy związane z gospodarką odpadami.
21	Łączna	Nie
22	Bychawa	Gmina współpracowała ze szkołami podstawowymi przy realizacji zadań wymienionych w pytaniu 2

17 gmin LOM deklaruje współpracę m.in. ze szkołami, przedszkolami, w zakresie edukacji dot. gospodarki odpadami. Są to zazwyczaj akcje ekologiczne (np. sprzątanie świata, zbiórki makulatury, zużytych baterii) , warsztaty, konkursy ekologiczne, lekcje/pogadanki o tematyce ekologicznej. Niektóre akcje polegają na zbiórce danej frakcji odpadów i wymianie ich na różne „nagrody” dla szkoły lub dzieci.

7. Czy gmina współpracuje z innymi gminami z LOM w ramach zadań dot. gospodarki odpadami? Jeśli tak, jakie to gminy i czego dotyczą projekty?

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	W ramach zawartego w 2017 roku porozumienia, Gmina Lublin współpracuje ze Związkiem Komunalnym Gmin Ziemi Lubartowskiej (Gmina Lubartów, Gmina Miasto Lubartów, Gmina i Miasto Ostrów Lubelski, Gmina Ostrówek oraz Gmina Serniki) w zakresie budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych tj. Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Wólce Rokickiej. Miasto Lublin kieruje z 3 sektorów spośród 7 zmieszane odpady komunalne do ZZO w Wólce Rokickiej.
2	Głusk	NIE
3	Jabłonna	Gmina Jabłonna współpracuje z gminami z LOM, które tworzą Celowy Związek Gmin „PROEKOB” w Bełżycach (gminy: Bełżyce, Bychawa, Jabłonna, Jastków, Konopnica, Nałęczów, Wojciechów). W ramach współpracy organizowana jest bieżąca praca Zakładu Gospodarowania Odpadów w Bełżycach.
4	Jastków	Gmina należy do Celowego Związku Gmin PROEKOB to zrzeszenie 15 gmin (Bełżyce, Bychawa, Chodel, Jabłonna, Jastków, Józefów n/Wisłą, Konopnica, Krzczonów, Łaziska, Nałęczów, Opole Lubelskie, Poniatowa, Wojciechów, Wysokie, Zakrzew), których głównym celem była budowa nowoczesnego zakładu zagospodarowania odpadów. Projekt był współfinansowany ze środków Uni Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.
5	Kamionka	NIE
6	Konopnica	Tak, jest członkiem Celowego Związku Gmin PROEKOB. W ramach wspólnego dofinansowania gmin oraz przy pozyskanych środkach unijnych wybudowano Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach. Instalacja komunalna oddana w 2014 roku do użytku.
7	Lubartów	Gmina jest członkiem Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej, do którego należą takie gminy jak: Gmina Miasto Lubartów, Gmina Lubartów, Gmina Serniki, Gmina Ostrówek, Gmina Ostrów Lubelski
8	Lubartów -m	Miasto jest członkiem Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej, do którego należą takie gminy jak: Gmina Miasto Lubartów, Gmina Lubartów, Gmina Serniki, Gmina Ostrówek, Gmina Ostrów Lubelski
9	Mełgiew	NIE

10	Nałęczów	Na chwilę obecną Gmina Nałęczów nie współpracuje z innymi gminami z LOM. Nie mniej jednak z uwagi na możliwość uzyskania wiedzy o innowacyjnych rozwiązaniach stosowanych w innych gminach taka współpraca byłaby korzystna.
11	Niedrzwica Duża	NIE
12	Niemce	NIE
13	Piaski	NIE
14	Spiczyn	NIE
15	Strzyżewice	NIE
16	Świdnik	Gmina Miejska Świdnik posiada zawartą umowę w dniu 14 listopada 2016 r. ze Związkiem Komunalnym Gmin Ziemi Lubelskiej Nr 2016/11/18/WMK/416 aneksowaną 14 grudnia 2016 r. dotyczącą zagospodarowania odpadów pochodzących z terenu Gminy Miejskiej Świdnik w ilości nie mniejszej niż 5000 Mg odpadów rocznie w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Wólce Rokickiej, 21-100 Lubartów.
17	Wólka	NIE
18	Garbów	NIE
19	Wojciechów	Gmina należy do celowego Związku Gmin PROEKOB w Bełżycach i współpracuje w zakresie Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych czyli jest jego współwłaścicielem i ma wpływ na działalność tego zakładu. Gminy wchodzące w skład PROEKOBU to: Gmina Bełżyce, Bychawa, Chodel, Jabłonna, Jastków, Józefów nad Wisłą, Konopnica, Krzczonów, Łaziska, Nałęczów, Opole Lubelskie, Poniatowa, Wojciechów, Wysokie, Zakrzew.
20	Bełżyce	Gmina Bełżyce należy do Celowego Związku Gmin „PROEKOB” zrzeszającego 15 gmin z terenu województwa lubelskiego: Należą do niego Gmina Bełżyce, Bychawa, Chodel, Jabłonna, Jastków, Józefów nad Wisłą, Konopnica, Krzczonów, Łaziska, Nałęczów, Opole Lubelskie, Poniatowa, Wojciechów, Wysokie, Zakrzew. Celem jest realizacja wspólnego zadania z zakresu gospodarki odpadami.
21	Łączna	NIE
22	Bychawa	Gmina należy do celowego Związku Gmin PROEKOB w Bełżycach

Z przeprowadzonej ankiety wynika, że 11 gmin LOM współpracuje z innymi gminami z LOM w ramach zadań dot. gospodarki odpadami. 7 gmin LOM (Bełżyce, Bychawa, Jabłonna, Jastków, Konopnica, Nałęczów, Wojciechów) należy do Celowego Związku Gmin PROEKOB zrzeszającego 15

samorządów, którego głównym celem była budowa nowoczesnego zakładu zagospodarowania odpadów. Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Gmina oraz Miasto Lubartów są członkami Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej z którym współpracuje również miasto Lublin i Świdnik.

8. Jakie działania podejmuje gmina w celu „uszczelnienia systemu gospodarki odpadami” tj. pozyskania brakujących deklaracji i weryfikacji już złożonych deklaracji?

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	<p>Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin podejmuje szereg działań, które mają na celu uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami i objęcie obowiązkiem ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wszystkich mieszkańców miasta Lublin. W 2020 roku zostały przeprowadzone 1192 postępowania administracyjne. W wyniku podejmowanych działań zostało złożonych 525 pierwszych i nowych deklaracji oraz wydano 200 decyzji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W tym celu wykorzystywane są różnorodne narzędzia, bazy danych oraz prowadzone są postępowania podatkowe mające na celu określenie rzeczywistej ilości osób zamieszkujących poszczególne nieruchomości (1, 2 lub 3 i więcej) i objęcie ich obowiązkiem opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów. Tego rodzaju działania będą znacznie zintensyfikowane po 1 lipca 2021 r. czyli po wprowadzeniu metody naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od liczby mieszkańców.</p> <p>W przypadku wątpliwości co do prawdziwości oświadczeń składanych w deklaracji, w celu ich weryfikacji wykorzystywane są dane pochodzące z rejestrów: ewidencji ludności oraz ewidencji gruntów i budynków, dane dotyczące ilości zużytej wody (na podstawie danych z Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji), dane o dostarczeniu energii elektrycznej z PGE.</p> <p>W przypadku niedopełnienia przez właścicieli nieruchomości obowiązku zgłaszania zmian, które wpływają na wysokość zobowiązania, kierowane są do nich wezwania o złożenie deklaracji zwiększającej wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami od momentu zwiększenia się liczby osób zamieszkujących nieruchomość (czyli również za okres wsteczny). W przypadku niezłożenia deklaracji prowadzone jest postępowanie podatkowe, w wyniku którego wydawana jest decyzja zwiększająca wysokość zobowiązania, również za okres wsteczny.</p> <p>Jednym z wykorzystywanych narzędzi weryfikacji czy na poszczególnych nieruchomościach zmieniła się liczba mieszkańców, jest korzystanie z rejestru urodzeń. W oparciu o sporządzany cyklicznie raport, weryfikowane są poszczególne nieruchomości, w przypadku odnotowania zmiany, która powinna mieć wpływ na wysokość zobowiązania, właściciele nieruchomości wzywani są do zgłoszenia zmiany za pomocą nowej deklaracji.</p> <p>W sytuacji, gdy właściciele nieruchomości, po zamieszkaniu na danej nieruchomości nie złożyli deklaracji, są do tego wzywani, a w przypadku dalszego uchylania się od tego obowiązku, prowadzone jest postępowanie</p>

		<p>podatkowe, w ramach którego wydawana jest decyzja określająca wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wysokość opłaty określa się w decyzji na podstawie dostępnych danych, czyli wspomnianych wcześniej rejestrów i ewidencji. Warto podkreślić, iż opłata taka naliczana jest nawet do 5 lat wstecz.</p> <p>Jak już wspomniano, po wprowadzeniu nowej metody naliczania opłaty od liczby mieszkańców, wskazane wyżej rozwiązania, które mają na celu objęcie obowiązkiem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wszystkich mieszkańców wytwarzających odpady, będą nadal stosowane. Należy podkreślić, iż do działań kontrolnych związanych z prawidłowością składanych deklaracji jest włączana także Straż Miejska. Od września 2020 roku funkcjonariusze uzyskali nowe uprawnienia i mogą kontrolować prawidłowość złożonych deklaracji. <u>Strażnicy miejscy są uprawnieni do nakładania grzywien</u> w drodze mandatu karnego za brak złożonej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi lub w sytuacji nie złożenia nowej deklaracji w przypadku zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Mandatem mogą zostać ukarane także te osoby, które złożyły deklarację, ale podały w niej nieprawdziwe informacje.</p> <p>Wymienione instrumenty prawne są aktualnie i będą wykorzystywane do uszczelnienia systemu gospodarki odpadami, aby uzyskać deklaracje od wszystkich mieszkańców zamieszkujących nieruchomości na terenie miasta Lublin.</p> <p>W miarę rozwijania się nowego systemu naliczania opłat za gospodarowanie odpadami będzie także weryfikowana liczba mieszkańców zamieszkujących i wytwarzających odpady.</p>
2	Głusk	Gmina weryfikuje złożone deklaracje z wykazem nieruchomości oraz z rejestrem meldunków, 500+.
3	Jabłonna	<p>W celu uszczelnienia systemu gospodarki odpadami Gmina Jabłonna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na bieżąco weryfikuje liczbę złożonych deklaracji biorąc pod uwagę meldunki mieszkańców • na bieżąco weryfikuje liczbę złożonych deklaracji biorąc pod uwagę ewidencję numerów adresowych • wdraża program weryfikujący liczbę złożonych deklaracji z liczbą uczniów w szkołach, osób pobierających zasiłki i świadczenia z pomocy społecznej
4	Jastków	W celu uszczelnienia systemu została utworzona baza danych z różnych „dziedzin” m.in. ilości osób z deklaracji, ilość osób w meldunku, ilość

		zużytej wody w gospodarstwie. Na tej podstawie weryfikujemy różnice w danych zawartych w deklaracjach.
5	Kamionka	Weryfikacja danych poprzez wezwania do wyjaśnień, zgodnie z posiadaną przez organ wiedzą, pozyskaną przy współpracy z Ewidencją Ludności, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kamionce oraz Biurem Obsługi Szkół.
6	Konopnica	<p>Co najmniej raz na kwartał na podstawie uzyskanych informacji z ewidencji ludności na temat nowo urodzonych dzieci na terenie gminy Konopnica wysyłane są wezwania do złożenia korekty do deklaracji.</p> <p>Na bieżąco sprawdzane są składane wnioski dotyczące np. przyłączy kanalizacyjnych, zgłoszenia dziecka do przedszkola, udziału w projektach instalacji solarnej (wszystkie gdzie wymienia się liczbę osób zamieszkujących) następnie pozyskane dane są weryfikowane ze złożonymi deklaracjami o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Właściciele nieruchomości u których stwierdza się rozbieżności są wzywani do wyjaśnień lub złożenia korekty do deklaracji.</p>
7	Lubartów	<p>W 2019 roku przeprowadzono weryfikację deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych w Gminie Ostrówek. W ramach prowadzonych czynności sprawdzających Zarząd Związku wezwał 411 właścicieli nieruchomości do złożenia wyjaśnień w związku z rozbieżnościami pomiędzy ilością osób zameldowanych a zadeklarowanych. W wyniku przeprowadzonych czynności liczba osób zadeklarowanych zwiększyła się o 208 osób.</p> <p>W 2020 roku przeprowadzono weryfikację deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych w Gminie Ostrów Lubelski. W ramach prowadzonych czynności sprawdzających Zarząd Związku wezwał 609 właścicieli nieruchomości do złożenia wyjaśnień w związku z rozbieżnościami pomiędzy ilością osób zameldowanych a zadeklarowanych. W wyniku przeprowadzonych czynności liczba osób zadeklarowanych zwiększyła się o 125 osób.</p> <p>W 2020 roku rozpoczęto również weryfikację deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych w Mieście Lubartów. W ramach prowadzonych czynności sprawdzających Zarząd Związku w 2020 roku wezwał 244 właścicieli nieruchomości do złożenia wyjaśnień w związku z rozbieżnościami pomiędzy ilością osób zameldowanych a zadeklarowanych.</p> <p>Działania związane z weryfikacją nieruchomości kontynuowane są w roku 2021.</p> <p>W latach poprzednich Zarząd Związku przeprowadził postępowania i wydał decyzje właścicielom nieruchomości położonych na terenie gmin</p>

		należących do Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej, którzy nie wywiązali się z obowiązku złożenia deklaracji.
8	Lubartów -m	<p>W 2019 roku przeprowadzono weryfikację deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych w Gminie Ostrówek. W ramach prowadzonych czynności sprawdzających Zarząd Związku wezwał 411 właścicieli nieruchomości do złożenia wyjaśnień w związku z rozbieżnościami pomiędzy ilością osób zameldowanych a zadeklarowanych. W wyniku przeprowadzonych czynności liczba osób zadeklarowanych zwiększyła się o 208 osób.</p> <p>W 2020 roku przeprowadzono weryfikację deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych w Gminie Ostrów Lubelski. W ramach prowadzonych czynności sprawdzających Zarząd Związku wezwał 609 właścicieli nieruchomości do złożenia wyjaśnień w związku z rozbieżnościami pomiędzy ilością osób zameldowanych a zadeklarowanych. W wyniku przeprowadzonych czynności liczba osób zadeklarowanych zwiększyła się o 125 osób.</p> <p>W 2020 roku rozpoczęto również weryfikację deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych w Mieście Lubartów. W ramach prowadzonych czynności sprawdzających Zarząd Związku w 2020 roku wezwał 244 właścicieli nieruchomości do złożenia wyjaśnień w związku z rozbieżnościami pomiędzy ilością osób zameldowanych a zadeklarowanych.</p> <p>Działania związane z weryfikacją nieruchomości kontynuowane są w roku 2021.</p> <p>W latach poprzednich Zarząd Związku przeprowadził postępowania i wydał decyzje właścicielom nieruchomości położonych na terenie gmin należących do Związku Komunalnego Gmin Ziemi Lubartowskiej, którzy nie wywiązali się z obowiązku złożenia deklaracji.</p>
9	Mełgiew	Prowadzona jest weryfikacja złożonych deklaracji na bieżąco, zestawiane są dane z systemu meldunkowego, z zakresu pomocy społecznej (korzystane ze świadczeń) oraz świadczeń 500+
10	Nałęczów	W celu uszczelnienia systemu gospodarki odpadami czyli pozyskania brakujących deklaracji porównywane są wykazy mieszkańców gminy Nałęczów z danymi uzyskanymi w ewidencji ludności.
11	Niedrzwica Duża	<p>Pozyskanie brakujących deklaracji - w oparciu o wizje terenowe i ewidencje gruntów i budynków.</p> <p>Weryfikacja złożonych deklaracji- w oparciu o ewidencję ludności</p>
12	Niemce	Mieszkańcy lokalizacji, gdzie podejrzewa się niezłożenie deklaracji lub niepoprawnie zgłoszoną ilość osób zamieszkujących, otrzymują wezwanie do uzupełnienia deklaracji, skorygowanie oraz złożenie

		niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość. Przeprowadzamy również cykliczną weryfikację złożonych deklaracji na lokalizacje, gdzie zamieszkały nowonarodzone dzieci. Weryfikacje przeprowadza się na podstawie danych uzyskanych z USC, zużycia wody oraz wywiadu środowiskowego lub wizji lokalnej, celem ustalenia stanu faktycznego.
13	Piaski	Gmina Piaski jest w trakcie wdrażania aplikacji weryfikującej dane dot. zamieszkałych osób. Ponadto: weryfikacja osób zamieszkałych w nowo odebranych budynkach i weryfikacja meldunków.
14	Spiczyn	Weryfikacja ilości osób zameldowanych a wykazanych w deklaracji oraz wiadomości z jednostek podległych gminie.
15	Strzyżewice	Na bieżąco prowadzona jest weryfikacja złożonych deklaracji. Dokonywane jest to na podstawie ewidencji ludności oraz ewidencji budynków, a także na podstawie informacji uzyskanych od sołtysów poszczególnych miejscowości. W przypadku stwierdzenia rozbieżności mieszkańcy są wzywani do złożenia oświadczeń, bądź do złożenia deklaracji.
16	Świdnik	System GOV Tech – uszczelniający pobieranie i weryfikacji opłaty z odpady komunalne.
17	Wólka	Gmina wdraża aplikację do kontroli polegającej na wychwyceniu w systemie opłat gminnych ,osób,które zamieszkują na terenie gminy, a nie są zameldowane i nie ujawniają tego faktu, uchylając się tym samym od dokonywania opłat za odpady komunalne. Gmina podpisała umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, w których zobowiązała przedsiębiorcę do kontrolowania mieszkańców w zakresie oddawania odpadów zgodnie z przyjętymi uchwałami. Zostały zorganizowane bezpośrednie kontrole prawidłowości wystawiania odpadów przez mieszkańców. W kontrolach uczestniczyli radni, wójt i inspektor ds. ochrony środowiska
18	Garbów	Weryfikowanie ilości osób na podstawie innych wniosków np. - ilość osób podawana w celu zamontowania instalacji solarnych , weryfikacja przez sołtysów.
19	Wojciechów	Gmina przy współpracy z sołtysami w miarę możliwości na bieżącą aktualizuje informację na temat ilości osób zamieszkujących daną posesję w przypadku różnicy wynikającej ze złożonej deklaracji wzywa mieszkańca do złożenia korekty. W przypadku gdy urodzi się dziecko a nie zostanie zgłoszone przez właściciela nieruchomości urząd wysyła zawiadomienie o zmianie deklaracji.

20	Bełżyce	Mieszkańcy otrzymują wezwania do złożenia deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w związku z zamieszkaniem nowego mieszkańca. Powyższa weryfikacja odbywa się na podstawie danych meldunkowych USC.
21	Łęczna	Elektroniczny system porównywania danych będących w posiadaniu Urzędu Miejskiego, który pozwala na weryfikację osób uchylających się od obowiązku opłaty za odpady komunalne.
22	Bychawa	Weryfikuje dane posiadane w systemie gospodarki odpadami komunalnymi z danymi w ewidencji ludności, ewidencji podatkowej nieruchomości oraz operatach numeracji porządkowej nieruchomości dla miasta i gminy.

Każda gmina LOM podejmuje działania w celu „uszczelnienia systemu gospodarki odpadami” tj. pozyskania brakujących deklaracji i weryfikacji już złożonych deklaracji.

W celu uszczelnienia systemu gospodarki odpadami najczęściej wykorzystywanymi metodami są m.in.:

- weryfikacja danych z ewidencji ludności
- weryfikacja danych na podstawie ewidencji meldunkowej
- weryfikacja danych dotyczących ilości zużytej wody
- weryfikacja danych odnośnie 500+
- kontrole na posesjach

9. Czy gmina widzi potrzebę współpracy z innymi samorządami z LOM w ramach gospodarki odpadami? Jeśli tak, to w jakich obszarach?

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	<p>Z uwagi na liczne zmiany w przepisach prawa i nowe wymagania w zakresie gospodarki odpadami, widzimy potrzebę wymiany doświadczeń w tym obszarze oraz przekazywania tzw. dobrych praktyk w tej dziedzinie. Z uwagi na ujednoczenie systemu selektywnej zbiórki możliwa jest także współpraca w zakresie prowadzonych akcji edukacyjnych oraz korzystania ze skutecznych rozwiązań technicznych i organizacyjnych wdrożonych w danej gminie. Ponadto wszelkie rozwiązania, które wpływają na poprawę jakości usług dla mieszkańców oraz „uszczelnienie systemu gospodarki odpadami” mogą być wykorzystane także przez inne samorzady.</p> <p>Ze względu na to, że miasto Lublin od 1 lipca 2021 r. wprowadziło metodę naliczania opłat „od mieszkańca”, chętnie skorzystamy z doświadczeń samorządów stosujących dłużej tę metodę, które wypracowały skuteczne rozwiązania w zakresie weryfikacji danych w deklaracjach i pozyskiwania nowych płatników opłat.</p>
2	Głusk	Gmina na chwilę obecną nie analizowała potrzeby współpracy z innymi samorządami z LOM. W razie potrzeby rozważy taką możliwość.
3	Jabłonna	<p>Gmina Jabłonna widzi potrzebę współpracy z innymi samorządami z LOM m.in. w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowy spalarni śmieci, • realizacji projektów edukacyjnych dot. segregacji odpadów, dbania o środowisko, • wdrożenia dedykowanego dla samorządów oprogramowania pozwalającego na bieżącą weryfikację składanych deklaracji z dostępnymi w gminach danymi statystycznymi, • wypracowania dobrych praktyk w zakresie współpracy z firmami odbierającymi odpady, • realizacji projektów partnerskich w zakresie budowy i modernizacji PSZOK.
4	Jastków	Obszar w którym jest potrzeba współpracy to edukacja w zakresie selektywnej zbiórki oraz dalszego przetwarzania odpadów.
5	Kamionka	Wymiana doświadczeń, dobrych praktyk, współpraca w celu wspólnego działania na rzecz m.in. obniżenia kosztów systemu gospodarowania odpadami.
6	Konopnica	Tak. W ramach współpracy między samorządami oraz sprawnemu przepływowi informacji pomiędzy gminami możliwa była by sprawna likwidacja miejsc składowania odpadów lub zapobieganie powstawania

		miejsce gdzie tworzą się „dzikie wysypiska”. Wspólne organizowanie akcji edukacyjno-informacyjnych o tematyce prawidłowej segregacji odpadów oraz zapobieganiu powstawania odpadów.
7	Lubartów	Na obecnym etapie obowiązki gminy w zakresie gospodarki odpadami realizuje Związek Komunalny Gmin Ziemi Lubartowskiej.
8	Lubartów -m	-
9	Mełgiew	Wymiany danych osób, które oświadczają o płatnościach dotyczących odpadów komunalnych w innej gminie.
10	Nałęczów	Z uwagi na możliwość uzyskania wiedzy o innowacyjnych rozwiązaniach stosowanych w innych gminach taka współpraca byłaby korzystna.
11	Niedrzwica Duża	Wymiana doświadczeń związanych z prowadzeniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi
12	Niemce	Tak, w obszarze wspólnego dążenia do uszczelniania systemu gospodarki odpadami oraz ograniczania ilości wytwarzanych odpadów przez mieszkańców obszaru danej gminy, a w efekcie dążenie do obniżenia stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
13	Piaski	NIE
14	Spiczyn	Głównymi kierunkami współpracy w ramach LOM jest aspekt ekonomiczny – osiągnięcie efektu gospodarczego, racjonalizacja działań – związana ze wspólnymi celami oraz wykonywaniem jednakowych zadań lub brak możliwości wykonywania swoich obowiązków oraz zadań pojedynczo przez gminy. Wspólne dostarczanie usług jako podstawowy motyw chęci obniżenia kosztów dostarczania usług dzięki korzyściom skali terytorialnej. Korzyści skali dzięki współpracy z innymi samorządami z LOM można osiągnąć, np. poprzez wykorzystanie siły przetargowej, ponieważ np. wykonywanie danej usługi odnosi się do większych obszarów (gmin/powiatów), co może spowodować uzyskanie korzystniejszych cen od przedsiębiorców oraz budowa i utrzymanie ekologicznego składowiska odpadów komunalnych wraz z racjonalizacją gospodarki odpadami komunalnymi.
15	Strzyżewice	Jesteśmy otwarci na współpracę w zakresie gospodarki odpadami
16	Świdnik	Uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami w zakresie podrzucania odpadów oraz ilości wytwarzanych odpadów komunalnych.
17	Wólka	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa wspólnej kompostowni • Budowa instalacji do odzysku gruzu z materiałów budowlanych oraz zakup kruszarki
18	Garbów	Tak - Zagospodarowanie odpadów BIO, Utworzenia Wspólnej Instalacji i Spalarni

19	Wojciechów	Gmina widzi potrzebę współpracy z innymi samorządami chociażby przy budowanie wspólnej spalarni odpadów, która znacząco zmniejszyła by po pierwsze koszty systemu po drugie problem z przekazywaniem wysegregowanych odpadów do utylizacji nadających się jako paliwo alternatywne.
20	Bełżyce	Istnieje potrzeba współpracy między samorządami w celu kształtowania cen za odpady komunalne
21	Łączna	Nie
22	Bychawa	Widzimy potrzebę współpracy w zakresie : <ul style="list-style-type: none"> • budowy instalacji do odzysku energii cieplnej z odpadów • współpracy nad projektami edukacyjnymi • wymiana doświadczeń w zakresie prowadzenie selektywnej zbiórki i ograniczenia powstawania odpadów • lobbowanie w zakresie zmiany zapisów ustawy dotyczących osiągnięcia poziomów recyklingów przez gminy na niższe.

Na podstawie przeprowadzonej ankiety większość gmin deklaruje potrzebę współpracy z innymi samorządami odnośnie gospodarki odpadami. Partnerzy widzą potrzebę współpracy przede wszystkim. w celu:

- wymiany doświadczeń,
- przeprowadzania wspólnych kampanii edukacyjnych,
- stworzenia wspólnego systemu gospodarki odpadami, który obniżyłby ceny za odpady komunalne. W ramach takiego systemu gminy widzą potrzebę budowy instalacji do termicznego przekształcania odpadów,

10. Osoba do kontaktu w sprawach dotyczących gospodarki odpadami w Państwa jst.

Lp.	Gmina/Miasto	Odpowiedzi
1	Lublin	Kierownicy referatów: <ul style="list-style-type: none"> • Joanna Jaroszuk – Oniszko (081) 466 26 40 – edukacja ekologiczna • Ewa Oziemczuk (081) 466 26 14 – organizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów (w tym przetargi) • Tomasz Jezierski 466 26 17 – nadzór i monitoring (w tym system RFID) • Alicja Drąg 466 26 37- deklaracje
2	Głusk	Anna Ogrodnik Tel. 81 75-19-716 e-mail: anna.ogrodnik@glusk.pl
3	Jabłonna	Agnieszka Dudziak, tel. 81 440 90 37, e-mail: a.dudziak@jablonna.lubelskie.pl
4	Jastków	Katarzyna Juszcak – 81/5020139.
5	Kamionka	Agnieszka Daniewska
6	Konopnica	Dorota Sirow, email: dorota.sirow@konopnica.eu , tel. 81 47 87 328
7	Lubartów	Michał Dejko, tel. 81 854 59 04
8	Lubartów -m	-
9	Mełgiew	Agnieszka Kulisz
10	Nałęczów	Diana Sieczkowska Inspektor ds. gospodarki komunalnej, mieszkaniowej i zagospodarowania odpadów
11	Niedrzwica Duża	Łukasz Samolej, lukasz.samolej@niedrzwicaduza.pl , tel. (81) 517-50-85 wew. 86
12	Niemce	Paweł Capała, Sławomir Bieniek, Anna Wójtowicz.
13	Piaski	Patrycja Wójcik-Kordyga
14	Spiczyn	Agnieszka Mirosław Inspektor ds. gospodarki komunalnej i ochrony środowiska. Tel. 81 75 77 048.
15	Strzyżewice	Anna Janiszewska . Tel 81 56 69 612, e -mail ekologia@strzyzewice.lubelskie.pl
16	Świdnik	Pan Robert Jakubowski – inspektor ds. gospodarki odpadami o ochrony środowiska.
17	Wólka	Jolanta Kotlarek

18	Garbów	Edyta Daniel- edyta.daniel@gsrbow.pl tel.81/ 50 18 032
19	Wojciechów	Mariusz Majcher insp. ds. społecznych, gospodarki komunalnej, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego oraz spraw wojskowych, tel. 81 5177-241 w. 27
20	Bełżyce	Patrycja Grzegorzczak
21	Łęczna	Paweł Wójcicki – kierownik Referatu Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej Piotr Heba – inspektor ds. Gospodarki Komunalnej
22	Bychawa	Agnieszka Grabarska Wydział Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej – odbiór odpadów Joanna Krzysztoń Wydział Finansowany – opłata za gospodarowanie odpadami